

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

52 211 01 Műtárgyvédelmi munkatárs

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelés

Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

A vizsgafeladat időtartama: 35 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 35%

A B) vizsgafeladat megnevezése: Múzeumi preparálás

Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

A vizsgafeladat időtartama: 35 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 35%

A C) vizsgafeladat megnevezése: Műtárgyvédelmi asszisztensi tevékenység

Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

A vizsgafeladat időtartama: 35 perc (felkészülési idő 20 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya a szóbeli vizsgatevékenységen belül: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 001136/2014-5522 számon kiadó

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOLAT

Rudolf J.

Jóváhagyta

Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés: 52 211 01 Műtárgyvédelmi munkatárs
Szóbeli vizsgatevékenység
A), B) és C) vizsgafeladat

Az A) vizsgafeladat megnevezése: Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelés
Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

A vizsgafeladat ismertetése:

Minden tétel két kérdést tartalmaz, a következő ismeretanyagból:

- általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem
- műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció

A B) vizsgafeladat megnevezése: Múzeumi preparálás

Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

A vizsgafeladat ismertetése: Minden tétel két kérdést tartalmaz, a következő ismeretanyagból:

- általános muzeológia, múzeumtörténet, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás
- alkalmazott természettudományi ismeretek, preparálás, dokumentálás

A C) vizsgafeladat megnevezése: Műtárgyvédelmi asszisztensi tevékenység

Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

A vizsgafeladat ismertetése:

Minden tétel két kérdést tartalmaz a következő témakörökből:

- általános muzeológia, művészettörténet, a múzeumi nyilvántartás alapjai
- műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása

A Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelés és a Műtárgyvédelmi asszisztensi tevékenység tételeihez segédeszközök nem használhatók.

A Múzeumi preparálás tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsorok első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

1.A. Ismertesse a Magyar Nemzeti Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

1.B. Mi a célja a múzeumi gyűjtemények nyilvántartásának és milyen rendelet szabályozza azt? Sorolja fel a különböző nyilvántartási formákat! Mi jellemzi a számítógépes nyilvántartást?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

2.A. Mondja el a Szépművészeti Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

2.B. Sorolja fel a múzeumok törzsgyűjteményére vonatkozó alapleltárak fajtáit! Ki vezethet múzeumi nyilvántartást? Sorolja fel a nyilvántartás eszközeit, tárolásának és őrzésének szabályait!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

3.A. Mondja el az Iparművészeti Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

3.B. Mutassa be múzeumba került új szerzeményezésű műtárgyak nyilvántartásának első lépését! Milyen naplóba, milyen adatokat, milyen szabályok szerint kell bejegyezni? Képezzen gyarapodási számot! Ismertesse a leírókarton és a mutatókarton jellemzőit!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

4.A. Mondja el a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen gyűjtemény tárgyainak tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

4.B. Mutassa be a már előzetes nyilvántartásba került tárgyegyüttes adatainak bejegyzésére szolgáló nyilvántartási okmányt és annak adatait! Képezzen leltári számot! Sorolja fel a szakleltárkönyvek típusait!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

5.A. Mondja el a Magyar Természettudományi Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

5.B. Beszéljen arról, hogy a múzeumi törzs- és segédgyűjteményen kívül milyen saját és idegen anyagok lehetnek a múzeumban, ezekre milyen szabályok vonatkoznak, s milyen nyilvántartásokat kell vezetni, ezeknek a szabályoknak a betartása érdekében!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

6.A. Mit jelent a múzeumi könyvtár fogalma? Beszéljen a múzeumi könyvtári gyűjtemények feladatáról és szerepéről! Kik jogosultak a múzeumi könyvtárak használatára? Milyen szolgáltatásokat nyújt a könyvtári állomány?

6.B. Mutassa be a szekrénykatasztert és nyilvántartásának általános szabályait! Mit tartalmaz a szekrénykataszteri nyilvántartó lap? Mire használják a duplum-naplót és a letéti naplót?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

7.A. Ismertesse a múzeumi adattárak feladatát, típusait! Sorolja fel az adattárak nyilvántartási formáit! Képezzen adattári számot!

7.B. Mutassa be a belföldi és a külföldi kölcsönzés menetét, valamint a lebonyolításánál szükséges adminisztrációs feladatokat! Milyen feltételei vannak a kölcsönzési szerződésnek? Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki) vezetni a kölcsönadott tárgyakat?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

8.A. Sorolja fel a modern múzeum öt alapvető feladatát, és mutassa be azokat! Mivel foglalkozik a muzeológia?

8.B. Ismertesse a szerzeményezés múzeumi formáit! Sorolja fel a különböző típusú szerzeményezéskor használt dokumentumokat!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

9.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Parthenon (Athén), jáki templom, Notre-Dame (Párizs)!

9.B. Mondja el, milyen engedélyek szükségesek műtárgyak fotózásra, restaurálásra, műtárgymásolásra való előkészítéséhez! Milyen etikai szabályai vannak a műtárgymásolásnak? Sorolja fel műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatait, az adminisztráció eszközeit!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédalom, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

10.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Palazzo Rucellai (Firenze), San Carlo alle Quattro Fontane (Róma), Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest)!

10.B. Határozza meg, mi a gyűjteményi revízió, mi a célja! Milyen esetekben kell revíziót tartani a gyűjteményekben? Sorolja fel a revízió adminisztrációjának lehetőségeit! Mi a menete a műtárgyak selejtezésének?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

11.A. Tanulmányai alapján párosítsa az 1. számú melléklet szerint az abc-be rendezett festőművészek nevét a felsorolt művészettörténeti szakkifejezésekkel! Tegye őket időrendi sorrendbe!

Beszéljen Rembrandt van Rijn: Dr. Tulp anatómiája (1632.) c. festménye alapján a holland polgári festészetről, annak jellemző új műfajairól!

11.B. Határozza meg a múzeumi raktár fogalmát! Miben különbözik a múzeumi raktár minden más raktártól? Melyek a múzeumi raktár alapfeladatai? Melyek a múzeumban elhelyezett tárgyak őrzésének feltételei?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

12.A. Az alább felsorolt szobrászati emlékek alapján jellemezze az egyes korstílusokra jellemző szobrászati ábrázolási módokat!

- a) görög archaikus szobrászat: korék és kurosok
- b) görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó
- c) görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport
- d) késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra
- e) román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor
- f) reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta
- g) barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne
- e) Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.

12.B. Milyen szempontok szerint lehet csoportosítani a múzeumi raktárakat? Sorolja fel és jellemezze a különböző raktártípusokat! Milyen szabályok vonatkoznak a raktárakban elhelyezett tárgyra?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

Michelangelo da Caravaggio	barokk festészet
Eugène Delacroix	bécsi szecesszió festészete
Albrecht Dürer	cinquecento festészete
Giotto di Bondone	gödöllői művésztelep
Francisco Goya	impresszionizmus
Gustav Klimt	itáliai kora barokk festészet
Körösfői-Kriesch Aladár	itáliai reneszánsz
Leonardo da Vinci	itáliai trecento
Mányoki Ádám	klasszicizmus és romantika festészete
Claude Monet	kubizmus
Pablo Picasso	magyarországi barokk festészet
Pontormo	magyar történelmi festészet
Raffaello Santi	manierizmus
Réti István	nagybányai művésztelep
Georges Seurat	német reneszánsz
Székely Bertalan	romantika festészete
Diego Velázquez	pointillizmus

1. számú melléklet: A 11.A. tétel kérdéséhez a festőművészek és művészettörténeti szakkifejezések

13.A.

a) **Mit jelent a murális technika, hol alkalmazzák, milyen művészeti ághoz sorolható? Milyen murális technikákat ismer? Milyen technikával készültek az alábbi emlékek, milyen művészeti mozgalom keretében?**

1. Theodora császárnő és kísérete, Ravenna

2. Michelangelo Buonarotti: Sixtusi kápolna, Róma

3. Késmárki templom harangtornya

4. Nagy Sándor: Kádár Kata, Júlia szép leány, Budai Ilona, Szép Salamon Sára ballada ciklusa (Marosvásárhely, Kultúrpalota).

b) **Mit nevezünk kódexnek, hogyan készültek? Melyik korhoz és melyik uralkodó nevéhez köthető a magyarországi művészet legjelentősebb kéziratos könyvtára? Mik voltak a Corvinák?**

c) **Mely korstílushoz köthető a Szent László fejereklye, mire szolgáltak az ilyen típusú alkotások? Milyen technikával készült az alkotás mellkasi része? Soroljon fel jelentős reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékeket!**

13.B. Milyen szempontokat kell figyelembe venni műtárgyraktárak berendezésekor? Sorolja fel a raktárakban alkalmazott tárolóeszközök és segédanyagok fajtáit! Milyen feladatai vannak egy gyűjteménykezelőnek a raktárakban?

14.A. Beszéljen a múzeumok kialakulásának egyetemes történetéről az ókortól a 16. századig! Melyek voltak a gyűjtemények korai megjelenési formái? Soroljon fel a múgyűjtés szempontjából néhány jelentős központot!

14.B. Milyen tároló eszközöket, csomagoló anyagokat kell előkészíteni, ha egy vegyes műtárgyakból álló, történeti kiállítás anyagait kell becsomagolni? Mondja el a csomagolási módokat és a szállítás lehetőségeit!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

15.A. Beszéljen a múzeumok kialakulásának egyetemes történetéről a 17-20. századig! Hol jöttek létre az első állami múzeumok? Mit jelentett a kulturális emlékek birtokbavételének koncepciója és milyen korunkra is kiható etikai következményei vannak?

15.B. Sorolja fel a kiállítások típusait! Ismertesse, milyen lépései vannak egy kiállítás megvalósulásának! Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki) vezetni a kiállított tárgyakat?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

16.A. Mutassa be az első nagy amerikai múzeumokat a 19. században! Ismertesse a 20. századi Amerika múzeumi koncepciójának jellemző vonásait! Mi az alapvető különbség az amerikai és az európai múzeumok között?

16.B. Mutassa be a múzeumi vagyonvédelem személyi és technikai lehetőségeit! Milyen tűzvédelmi eszközöket és módszereket ismer? Soroljon fel példákat a munka-, és balesetvédelem témaköréből!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

17.A. Beszéljen a magyarországi múzeumok kialakulásának történetéről a kezdetektől napjainkig! Mikor alakult ki a mai múzeumi szervezet alapja? Milyen hatással volt a szovjet típusú átszervezés a múzeumokra?

17.B. Mutasson be szerves anyagból készült műtárgyakat, ismertesse azok alapanyagait! Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, fényviszonyok)!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

18.A. Mutassa be a mai magyar muzeális intézmények szakmai besorolását gyűjtőkörük és gyűjtőterületük szerint! Mi a különbség a múzeum és a kiállítóhely között? Milyen típusú közérdekű muzeális kiállítóhelyeket ismer?

18.B. Sorolja fel a szerves anyagból készült műtárgyak károsodásainak típusait és megjelenési formáit! Hogyan és milyen környezeti tényezők segítik elő a szerves anyagok lebomlását?

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

19.A. Milyen eszközöket lehet használni egy raktár/kiállítás hőmérsékletének és páratartalmának, illetve fényviszonyainak szabályozására? Milyen módon és eszközzel lehet ezeket ellenőrizni?

19.B. Mutasson be szervesetlen anyagból készült műtárgyakat, ismertesse azok alapanyagait! Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, fényviszonyok)!

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

20.A. Milyen módon és időközönként lehet biztosítani a múzeumi raktárak/kiállítótérek higiéniját? Ismertesse a biológiai károsítók elleni védelem módszereit és eszközeit! Milyen feladatai vannak a gyűjteménykezelőnek az ideális higiéniai környezet fenntartásában, és milyen esetekben kell jeleznie a változásokat?

20.B. Sorolja fel a szervesetlen anyagból készült műtárgyak károsodási típusait és megjelenési formáit! Hogyan és milyen környezeti tényezők segítik elő a szervesetlen anyagok lebomlását?

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Ismertesse a Magyar Nemzeti Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A Magyar Nemzeti Múzeum vázlatos története: 1802. a múzeum alapítása, Széchényi Ferenc gyűjteményét a nemzetnek ajándékozta; az ország első, Európa harmadik nemzeti múzeuma. Első gyűjteményei. Azok a gyűjtemények, melyek más múzeumok gyűjteményeit alapozták meg. Az épület története, a klasszicista stílus jellemzői, a timpanon, a freskók, Pollack Mihály tervező, Lotz Károly, Than Mór freskói.
- A Magyar Nemzeti Múzeum szakmai besorolása: országos múzeum, állami alapítású és fenntartású múzeum. Gyűjtőterülete: Magyarország, a Kárpát-medence és a világ országainak magyar vonatkozású anyagai. Gyűjteményei: Éremtár, Történelmi Képcsarnok, Régészeti Tár, Történelmi Tár, Történelmi Fényképtár, Könyvtár, Adattár. Gyűjtőköre: magyar nép történetével kapcsolatos tárgyak gyűjtése.
- A Magyar Nemzeti Múzeum egy választott gyűjteményének, vagy műtárgyának bemutatása, tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságai

1.B. Mi a célja a múzeumi gyűjtemények nyilvántartásának és milyen rendelet szabályozza azt? Sorolja fel a különböző nyilvántartási formákat! Mi jellemzi a számítógépes nyilvántartást?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A nyilvántartás célja: az őrzött kulturális javak számbavétele, a tudományos meghatározásuk során feltárt eredmények, ill. a rájuk vonatkozó, később is folyamatosan bővülő, változó ismeretek rögzítése, a vagyon-, és tulajdonvédelem, valamint a kulturális javak további kutatói és közművelődési felhasználásának elősegítése.
- A múzeumok nyilvántartási rendjét és szabályait a 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendelet szabályozza.
- Hagyományos nyilvántartási formák és eszközök: alapleltárak (gyarapodási napló, szakleltárkönyvek, adattári leltárkönyvek, kiállítási segéd-, és technikai eszközök leltárkönyve, szekrénykataszter, duplumnapló), leírókartonok, mutatórendszerek. Külön nyilvántartások: mozgatási napló, kölcsönvett és kölcsönadott tárgyak naplója, bírálati napló, restaurálási napló, letéti napló.
- Önként választható a nyilvántartás számítógépes adatrögzítéssel és adattárolással, kinyomtatott formában is. Kezdetben legalább egy évig, párhuzamosan, hagyományos és számítógépes nyilvántartást kell vezetni. Hitelesítés.

2.A. Mondja el a Szépművészeti Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A Szépművészeti Múzeum vázlatos története: 1896. a múzeum alapításának körülményei, 1906-ban történt megnyitás. Törzsállományát több korábbi képzőművészeti gyűjtemény egyesítésével hozták létre: alapgyűjteményét az Országos Képtár, az Esterházy, a Jankovich és a Pyrker gyűjtemény alkotja. Épületének története, a neoreneszánsz és a neoklasszicista stílus jellemzői, Schickedanz Albert és Herzog Fülöp Ferenc tervezők.
- A Szépművészeti Múzeum szakmai besorolása: országos múzeum, állami alapítású és fenntartású múzeum. Gyűjtőterülete: Európa. Gyűjteményei: Egyiptomi Gyűjtemény, Antik Gyűjtemény, Régi Képtár, Régi Szobor Gyűjtemény, Grafikai Gyűjtemény, 1800 utáni Gyűjtemény, Vasarely-múzeum. Magyar anyagát 1957-ben átadta a Nemzeti Galériának. Gyűjtőköre az egyetemes művészet.
- A Szépművészeti Múzeum egy választott gyűjteményének vagy műtárgyának bemutatása, tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságai

2.B. Sorolja fel a múzeumok törzsgyűjteményére vonatkozó alpleltárak fajtáit! Ki vezethet múzeumi nyilvántartást? Sorolja fel a nyilvántartás eszközeit, tárolásának és őrzésének szabályait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alpleltárfajták: gyarapodási napló, szak-, és egyéb leltárkönyvek, szekrénykataszter, duplumnapló.
- Nyilvántartást csak felsőfokú, szakirányú végzettséggel rendelkező muzeológus, (könyvtáros vagy restaurátor) vezethet.
- A nyilvántartás eszközei: gyarapodási napló, törzsgyűjteményi leltárak, adattári és szakkönyvtári leltárak, restaurálási napló, mozzgatási napló, saját előállítású anyagok naplója, kiállított tárgyak naplója.
- A nyilvántartási okiratok tárolása: a gyűjteménytől elkülönítve, a vagyon-, és tűzbiztonság követelményeinek megfelelően kell tárolni, ha beteltek, az adattárba kerülnek (leltárkönyvek leltárkönyve).
- A nyilvántartás szabályai a 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendeletben.

C

3.A. Mondja el az Iparművészeti Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az Iparművészeti Múzeum vázlatos története: Európában harmadik iparművészeti múzeumként alapítják 1872-ben. Épületét 1896-ban, a Millennium alkalmával avatták fel. Gyűjteményei magját a Magyar Nemzeti Múzeum iparművészeti osztályának anyaga alkotta, valamint a világiállítások vásárlásai és neves cégek (Herendi Porcelán, Zsolnay-gyár) ajándékai alapozták meg. A Múzeum palotájának bemutatása, a magyar szecessziós építészet jellemzői, Lechner Ödön és Pártos Gyula.
- Az Iparművészeti Múzeum szakmai besorolása: országos múzeum, állami alapítású és fenntartású múzeum. Gyűjtőköre: a magyar és egyetemes, valamint a régi és kortárs iparművészeti alkotásokra terjed ki. Gyűjteményei: Bútorgyűjtemény, Kerámia- és Üveggyűjtemény, Ötvösgyűjtemény, Textil- és Viseletgyűjtemény.
- Az Iparművészeti Múzeum egy választott gyűjteményének vagy műtárgyának bemutatása, tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságai

3.B. Mutassa be múzeumba került új szerzeményezésű műtárgyak nyilvántartásának első lépését! Milyen naplóba, milyen adatokat, milyen szabályok szerint kell bejegyezni? Képezzen gyarapodási számot! Ismertesse a leírókarton és a mutatókarton jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumba került új szerzeményezésű, egyedileg kezelhető muzeális anyagok elsődleges nyilvántartási formája a gyarapodási napló, melybe minden tárgynak szerepelnie kell, az azonosításhoz szükséges adatokkal. Záradék (pénzügyi egyeztetés), hitelesítés év végén.
- Gyarapodási szám képzése: GYsz. 1/2013 (Az első számcsoport a bekerülés sorszámát, a második a bejegyzés évét jelöli. A sorszám az évek változásától függetlenül folyamatosan növekszik.)
- Leírókarton: a szakleltárkönyvekben önálló sorszámmal rendelkező kulturális javakról készített adatokat, észrevételeket és képi ábrázolást tartalmazó irat, a műtárgy kutatását, biztonságát és állagvédelmét szolgálja.
- Mutatókarton: dokumentum és adattári gyűjtemények darabjairól/tételeiről készült, a visszakereshetőséget és a tájékozódást megkönnyítő tudományos segédeszköz. Annyi példányban készül, ahány érdemi információt tartalmaz. Tematikus, kronologikus, topográfiai.

C

4.A. Mondja el a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen gyűjtemény tárgyainak tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum története: alapításának célja a magyar nyelvterület népi építészetének, lakáskultúrájának, gazdálkodásának és életmódjának bemutatása eredeti, áttelepített épületekkel (8 tájegységben 400 tájházzal) a 18. század közepétől a 20. század első feléig. Első kiállításával 1974-ben nyílt meg a terület a látogatók előtt. A skanzen szó eredete és mai fogalma.
- A szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum szakmai besorolása: országos múzeum, állami alapítású és fenntartású múzeum. Gyűjtőterülete: Magyarország és a Kárpát-medence magyar nyelvterülete. Gyűjteményi tájegységei: Felső-Tiszavidék, Kisalföld, Bakony és Balaton-felvidék, Felföldi mezőváros, Észak-magyarországi falu, Alföldi mezőváros, Nyugat-Dunántúl, Dél-Dunántúl.
- A szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum egy választott gyűjteményének (tájegységének) bemutatása, a gyűjteményre jellemző tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságai

4.B. Mutassa be a már előzetes nyilvántartásba került tárgye gyűjtemény adatainak bejegyzésére szolgáló nyilvántartási okmányt és annak adatait! Képezzen leltári számot! Sorolja fel a szakleltárkönyvek típusait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A leltárkönyv savmentes, időtálló papírra, nem fakuló tintával nyomtatott, számozott lapos, hitelesített okirat. Záradékolások: a hibák javításának szabálya, az ismétlődő szavak szabálya, a törlés szabálya.
- A leltárkönyvek általános adatai: intézmény neve, szervezeti egység/gyűjtemény, leltári szám, megnevezés, darabszám, leírás, kor, keletkezés/készítés helye, készítő/alkotó, használati hely, a használat ideje, anyagfajta, technika, méret, állapot, lelőhely/gyűjtőhely, a megszerzés módja és ideje, gyűjtő, átadó, adattári szám, leltározó, őrzési hely, képi ábrázolás, szakirodalom, restaurátor, státusz.
- Leltári szám képzése: 2002.32.1. Az első számcsoport a leltározás évszámát, a második a tételszámot (minden évben 1-el kezdődik és folyamatosan növekszik), a harmadik a sorszámot, a negyedik a tételszám tartozékait jelöli.
- A szakleltárkönyvek típusai: természettudományi, embertani, régészeti, régészeti állatsont, képzőművészeti, iparművészeti, történeti tárgyi és dokumentum (néprajzi, numizmatikai, irodalom- és színháztörténeti tárgyi és dokumentum, műszaki történeti dokumentum), műszaki és technikatörténeti tárgyi, irodalomtörténeti kézirat, tudományos forrásértékű eredeti és művészi fénykép.

C

5.A. Mondja el a Magyar Természettudományi Múzeum történetét, szakmai besorolását, gyűjtőkörét, gyűjtőterületét és gyűjteményeit! Mutassa be az Ön által legérdekesebbnek és/vagy legértékesebbnek ítélt gyűjteményét, műtárgyát! Jellemezze ezen műtárgy tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A Magyar Természettudományi Múzeum létrejöttének vázlatos története: Az 1802-ben alapított Magyar Nemzeti Múzeum természettudományi gyűjteménye alapozta meg a Magyar Természettudományi Múzeum mai gyűjteményét (1803. Gróf Festetics Julianna ásványgyűjteménye). A Múzeum 1830-ban vált önállóvá a Növénytár, az Állat-, Ásvány- és Őslénytárral, majd az Embertani Tár 1945-ben csatlakozott. A múzeum tudományos tevékenysége: Herman Ottó szerepe.
- A Magyar Természettudományi Múzeum szakmai besorolása: országos múzeum, állami alapítású és fenntartású múzeum. Gyűjtőterülete: az egész ország és a - nemzetközi egyezmények figyelembevételével – a világ valamennyi országa. Gyűjtőköre: kiterjed a természettudományok körében jelentős tárgyi emlékekre, az ásvány- és kőzettan, a föld- és őslénytan, a növénytan, az állattan és a történeti embertan területéről származó, valamint ezekre vonatkozó tudománytörténeti szakágak dokumentációs anyagára. Gyűjteményei: Állattár, Ásvány- és Kőzettár, Embertani Tár, Növénytár, Őslénytani és Földtani Tár.
- A Magyar Természettudományi Múzeum egy választott gyűjteményének vagy műtárgyának bemutatása, tárolási és műtárgyvédelmi sajátosságai

5.B. Beszéljen arról, hogy a múzeumi törzs- és segédgyűjteményen kívül milyen saját és idegen anyagok lehetnek a múzeumban, ezekre milyen szabályok vonatkoznak, s milyen nyilvántartásokat kell vezetni, ezeknek a szabályoknak a betartása érdekében!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumban csak valamilyen nyilvántartásban szereplő tárgyak és anyagok helyezhetők el.
- A múzeum törzsgyűjteményen kívüli saját tulajdonú anyagai: duplumok; műtárgymásolatok, saját előállítású kiállítási anyagok.
- A múzeumban lévő, törzsgyűjteményen kívüli, nem saját tulajdonú anyagok: letét, kölcsönadott/vett, bírálatra, vásárlásra átvett, szakértésre átvett, restaurálásra átvett tárgyak, bírósági határozat alapján közgyűjteményben elhelyezett tárgyak.
- Nem saját tulajdonú anyagok nyilvántartási formái: duplumnapló, letéti napló, kölcsönzési napló, bírálati napló, restaurálásra átvett anyagok naplója, restaurálási napló.
- Szabályok az 1997. évi CXL. törvényben.

6.A. Mit jelent a múzeumi könyvtár fogalma? Beszéljen a múzeumi könyvtári gyűjtemények feladatáról és szerepéről! Kik jogosultak a múzeumi könyvtárak használatára? Milyen szolgáltatásokat nyújt a könyvtári állomány?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A könyvtári gyűjtemények: (múzeumi segédgyűjtemények) feladata a tudományos munka segítése (nyilvántartó és feldolgozó tevékenység, cíMLEÍRÁS, katalógus, kiállítás).
- A könyvtár használatára jogosultak: múzeumok munkatársai, kutatók, oktatók, közművelődési szakemberek (beiratkozás, látogatókönyv vezetése).
- A múzeumi könyvtár szolgáltatásai: tájékoztatás, tanácsadás, olvasószolgálat, helyi kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, digitális könyvtár (Internet), szak-, személyi- és helyi bibliográfiák.

6.B. Mutassa be a szekrénykatasztert és nyilvántartásának általános szabályait! Mit tartalmaz a szekrénykataszteri nyilvántartó lap? Mire használják a duplumnaplót és a letéti naplót?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szekrénykataszter a muzeális intézmény saját gyűjteményében őrzött muzeológiai szempontból egyedileg nem kezelhető, ill. egyedi értéket külön-külön nem képviselő kulturális javak őrzőhelye.
- Csoportosításuk: számozott azonosító hellyel rendelkező tárolási egységekben (szekrény, polc, fiók, tároló üveg), szakmai kategóriák szerint.
- A szekrénykataszteri nyilvántartó lap tartalma: intézmény, gyűjtemény, a gyűjteményért felelős muzeológus neve; a tárolás helye, a tárolási egység és tartalma, darab-, és tételszám. A nyilvántartólapot minden év januárjában felül kell vizsgálni és hitelesíteni kell.
- Duplumnapló: muzeális gyűjteményekben már megtalálható példányokkal azonos, azokkal minden tartalmi adatukkal megegyező kulturális javak felsorolását őrző dokumentum. (Ideiglenes megtartás kutatásra, kiállításra, cserealap-képzés, közművelődési felhasználás.)
- Letéti napló: muzeális intézmény őrzésében lévő, de nem saját gyűjteményeihez tartozó letétként kezelt kulturális javak felsorolását őrző dokumentum.

C

7.A. Ismertesse a múzeumi adattárak feladatát, típusait! Sorolja fel az adattárak nyilvántartási formáit! Képezzen adattári számot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az adattár: múzeumi segédgyűjtemény, a múzeumokban őrzött műtárgyakhoz kapcsolódó információk gyűjtőhelye, feladata segítséget nyújtani a szakanyag tudományos feldolgozásának értelmezéshez, a gyűjtés során keletkező és a tárgyhoz kötődő adatok megőrzéséhez.
- Az adattárak típusai: régészeti, történeti, néprajzi adattár, természettudományi, fotógyűjteményi, rajztár, hangtár, térképtár, kéziratár.
- Nyilvántartási formák: adattári leltárkönyv, adattári fénykép-leltárkönyv, leltárkönyvek leltárkönyve, letéti tárgyak naplója, kölcsönzési napló, védetté nyilvánított tárgyak naplója, mutatócédulák.
- Adattári szám képzése: RAD, TAD, NAD 12-2013. A betű az adattár típusát, az első számcsoport a bejegyzés sorszámát, a második a bejegyzés évét jelöli (a sorszám az évek változásától függetlenül folyamatosan növekszik).

7.B. Mutassa be a belföldi és a külföldi kölcsönzés menetét, valamint a lebonyolításánál szükséges adminisztrációs feladatokat! Milyen feltételei vannak a kölcsönzési szerződésnek? Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki) vezetni a kölcsönadott tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kölcsönzés menete: a műtárgyak kiválasztása, tárgylista készítés, engedély, szerződéskötés, állagvédelem, szállítás, visszavétel.
- Belföldi kölcsönzés: múzeumvezetői engedély, a kölcsönzési szerződés megírása, szükség esetén a szállítási iratok elkészítése.
- Külföldi kölcsönzés: miniszteri engedély, kiviteli engedély (KÖH), kölcsönzési szerződés magyar és idegen nyelven, szállítási okmányok, vám- és biztosítási ügyek.
- A kölcsönzési szerződés feltételei: tételes leltár azonosítási jelzetekkel és a tárgy állapotának rögzítésével (fényképek), műtárgykezelés és védelem módja a kölcsönzés ideje alatt, a kölcsönzés időtartamának meghatározása, kockázat és felelősségvállalás, biztosítás, szállítás, őrzés, költségvállalás, szerzői jogok.
- A kölcsönzött tárgyak kiadásának és visszavételezésének adminisztrációja: kölcsönzési napló, mozgatási napló, restaurálási napló, őrcédulák.

C

8.A. Sorolja fel a modern múzeum öt alapvető feladatát, és mutassa be azokat! Mivel foglalkozik a muzeológia?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A modern múzeum öt alapvető feladata: gyűjtés, nyilvántartás, megőrzés, műtárgyvédelem, tudományos feldolgozás, bemutatás
- A magas szintű szakismereten alapuló, tudatos, tervszerű gyűjtés.
- A nyilvántartás célja, feladata: a közgyűjteménybe bekerült emlékek nyilvántartásba vétele, kereshetősége, tárolása, feldolgozásának segítése.
- A műtárgyvédelem: mindazon tevékenységek összessége, melyek a kulturális örökség tárgyi emlékeinek sérülésmentes megőrzésére irányulnak (aktív és passzív konzerválás).
- A múzeum bemutató és kultúraközvetítő szerepe: kiállítások, tárlatvezetés, ízlésformálás, iskolai oktatáshoz kapcsolódó foglalkozások, iskolán kívüli foglalkozások, a szabadidő hasznos eltöltése; népszerű-tudományos publikációk.
- Tudományos feldolgozás: tudományos publikációk, a forrásérték megőrzése: a múzeumi adattárak, szakkönyvtárak.
- A muzeológia olyan tudományos kutatás, melynek tárgya a múzeum és annak funkciói. Konkrét kifejeződését olyan tárgyakban találja meg, amelyeket egy meghatározott társadalmi valóság tanúságaiként választanak ki, őriznek meg, kutatnak és közvetítenek a tudomány és a múzeum látogatói számára.

8.B. Ismertesse a szerzeményezés múzeumi formáit! Sorolja fel a különböző típusú szerzeményezéskor használt dokumentumokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Helyszíni gyűjtés: ásatási/gyűjtési naplók, régészeti ásatáson előkerülő tárgyak listája, történeti, néprajzi gyűjtésekről összesítő jegyzék, átvételi elismervény, természet-tudományi gyűjtés előzetes listája, adattári jelentések.
- Vásárlás: átvételi elismervény vagy vásárlásra átvett tárgyak naplója, tárgyvásárlási javaslat vagy jegyzék, lemondó nyilatkozat és szerződés.
- Ajándékozás és hagyaték: nyilatkozat, ajándékozási szerződés, illetve a hagyatéki eljárás szabályai szerinti dokumentumok.
- Csere feltételek: nyilvántartott anyag leltári törlésének engedélyeztetése, szakmai indokok, jegyzőkönyv, irattározás, adattározás.
- Hivatalos átadás: az átadás dokumentumai, az átadó lemondó nyilatkozata a múzeum javára.
- A saját előállítású muzeális anyag a törzsanyaghoz hasonlóan kerül nyilvántartásba.

C

9.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Parthenon (Athén), jáki templom, Notre-Dame (Párizs)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Parthenon (Athén)** - Ókori görög/antik görög építészet. A görög építészetre jellemző alaprajzi felépítés: szentély (naosz), oszloprend (lépcső, oszlop, oszlopfő, koronapárkányzat-fríz, timpanon): dór, jón, korinthoszi.
- **Jáki templom** - Romanika/román kor, 12. sz. német romanika hatása, normann és az itáliai lombard hatásokkal. Jellegzetességei: két nyugati torony, nyugati bélletes kapuzat, apostol galéria, keskeny, páros ablakok. Vastag falak, sötét belső tér, kisméretű ablakok, három hajós, a főhajót a mellékajóktól pillérekötegek választják el.
- **Notre-Dame (Párizs)** - Gótika/gótikus. Jellegzetességei: tornyok, északi és déli bélletes kapuzatok, rózsablak, kőrács, támpillér, fiatorony, csúcsíves ablak. Alaprajzi elemei a román kori kötött rendszert követik, főhajó, mellékajók, kereszthajó, négyezet, szentély, szentélykörüljáró, kápolnakoszorú, csúcsíves boltozás, színes üvegablakok.

9.B. Mondja el, milyen engedélyek szükségesek műtárgyak fotózásra, restaurálásra, műtárgymásolásra való előkészítéséhez! Milyen etikai szabályai vannak a műtárgymásolásnak? Sorolja fel műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatait, az adminisztráció eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Engedélyek: a készítő személye, a készítés célja, módja, technikája, méretei, a készítés és közlés költségei, a költségvállaló személye jogi feltételek.
- A műtárgymásolás készítésének etikai szabályai: grafikát, festményt, kerámiát csak az eredetitől eltérő méretben, a múzeum által pecséttel megjelölt vásznon, illetve a gipszöntvényen, a műkőn, a fémen és a galvanoplasztikán stb. el nem távolítható, másolatra utaló jelzést kell alkalmazni.
- A műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatai: a tárgyak előkészítése, állapotfelmérése (zsilipelés, klimatizálás, restaurálás), csomagolása, szállítása, átadás-átvétele (lista szerint), a tárgyak állapotának ellenőrzése (restaurátor bevonása), a tárgy visszahelyezése.
- Adminisztrációs eszközök: mozzgatási napló, őrcédula, (a leírókartonon a műtárgyvédelmi eljárás adattári számának bejegyzése), a műtárgyszállítás dokumentumai, restaurálási napló, restaurálásra átadott tárgyak naplója, kölcsönadott tárgyak naplója.

C

10.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Palazzo Rucellai (Firenze), San Carlo alle Quattro Fontane (Róma), Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Palazzo Rucellai** (Firenze, Leon Battista Alberti tervei alapján, 15. sz. közepe), az itáliai reneszánsz városi palota típusa. Háromszintes épület egyforma kváderkövekkel, harmonikus arányok. Az emeleteken az ablakokat dór-jón-korinthoszi faloszlopok (lizenák) keretezik a Colosseum-motívumait idézve.
- **San Carlo alle Quattro Fontane** (Róma, Francesco Borromini tervei alapján, 17. sz. eleje). Kisméretű, barokk stílusú templom, mely óriási hatással lesz Európa építészetére. Homlokzatát konvex és konkáv falfelületek váltakozásával teszi mozgalmassá, amit az emeleteket elválasztó és a koronázó párkány hullámzása is hangsúlyoz.
- **Magyar Nemzeti Múzeum** épülete (Budapest, tervezte Pollack Mihály, 19. sz. eleje), a magyar klasszicizmus kiemelkedő alkotása. A homlokzat timpanonjának szobordíszzeit Rafael Monti müncheni szobrász készítette. A múzeum fölépcsőházának falait és mennyezetét 1875 óta Lotz Károly és Than Mór allegorikus freskói díszítik.

10.B. Határozza meg, mi a gyűjteményi revízió, mi a célja! Milyen esetekben kell revíziót tartani a gyűjteményekben? Sorolja fel a revízió adminisztrációjának lehetőségeit! Mi a menete a műtárgyak selejtezésének?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A revízió a gyűjtemények módszeres felülvizsgálata, a tárgyi anyag ellenőrzése a leltárkönyvek és más nyilvántartásokkal való egyeztetés alapján. (Teljes vagy részleges revízió.)
- A revízió célja a tulajdonleltár ellenőrzése, a muzeális anyag hitelességének folyamatos fenntartása és a tulajdon védelme.
- Revíziót tízévenként, a gyűjteményt érintő személycsere, felügyeleti hatóság elrendelése esetén kell tartani.
- A revízió adminisztrációja: revíziós jegyzőkönyv készítése; revíziós pecsét (R+évszám+betűjel) beütése; a hiányzó, illetve nem azonosított tárgyak törlése; a jegyzőkönyv zárása; többletjegyzék, hiányjegyzék készítése; irattározás.
- A selejtezés menete: a selejtezési bizottság javaslata, jóváhagyás, jegyzőkönyvírás, törlési engedély, értékesítés, megsemmisítés.

C

11.A. Tanulmányai alapján párosítsa az 1. számú melléklet szerint az abc-be rendezett festőművészek nevét a felsorolt művészettörténeti szakkifejezésekkel! Tegye őket időrendi sorrendbe!

Michelangelo da Caravaggio	barokk festészet
Eugène Delacroix	bécsi szecesszió festészete
Albrecht Dürer	cinquecento festészete
Giotto di Bondone	gödöllői művésztelep
Francisco Goya	impresszionizmus
Gustav Klimt	itáliai kora barokk festészet
Körösfői-Kriesch Aladár	itáliai reneszánsz
Leonardo da Vinci	itáliai trecento
Mányoki Ádám	klasszicizmus és romantika festészete
Claude Monet	kubizmus
Pablo Picasso	magyarországi barokk festészet
Pontormo	magyar történelmi festészet
Raffaello Santi	manierizmus
Réti István	nagybányai művésztelep
Georges Seurat	német reneszánsz
Székely Bertalan	romantika festészete
Diego Velázquez	pointillizmus

1. számú melléklet: A 11.A. tétel kérdéséhez a festőművészek és művészettörténeti szakkifejezések

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

Kulcsszavak, fogalmak: (A feladat megoldása)

Giotto di Bondone - **itáliai trecento**

Leonardo **da Vinci** - **itáliai reneszánsz**

Albrecht **Dürer** - **német reneszánsz**

Raffaello Santi - **cinquecento festészete**

Pontormo - **manierizmus**

Michelangelo da **Caravaggio** - **itáliai kora barokk festészet**

Diego **Velázquez** - **barokk festészet**

Mányoki Ádám - **magyarországi barokk festészet**

Francisco **Goya** - **klasszicizmus és romantika festészete**

Eugéne **Delacroix** - **romantika festészete**

Székely Bertalan - **magyar történelmi festészet**

Claude **Monet** - **impresszionizmus**

Georges **Seurat** - **pointillizmus**

Gustav **Klimt** - **bécsi szecesszió festészete**

Réti István - **nagybányai művésztelep**

Körösői-Kriesch Aladár - **gödöllői művésztelep**

Pablo **Picasso** – **kubizmus**

Beszéljen Rembrandt van Rijn: Dr. Tulp anatómiája (1632.) c. festménye alapján a holland polgári festészetről, annak jellemző új műfajairól!

- **holland polgári festészet:** polgári megrendelések, portré, csoportportré, tájkép, csendélet, életkép, interiőr

11.B. Határozza meg a múzeumi raktár fogalmát! Miben különbözik a múzeumi raktár minden más raktártól? Melyek a múzeumi raktár alapfeladatai? Melyek a múzeumban elhelyezett tárgyak őrzésének feltételei?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumi raktár fogalma: a történelem során fennmaradt emlékek (múzeumi tárgyak) végleges őrzőhelye, benne csak tudományosan meghatározott, műtárgyvédelmi szabályok szerint leltározott tárgyakat lehet elhelyezni (Csak rövid ideig hagyják el a helyüket (pl. kiállítás esetén)
- A múzeumi raktár alapfeladatai: a kulturális javak birtokbavétele (összegyűjtés), megőrzése (raktározás), gondozása (állagmegőrzés), feldolgozása (tudományos nyilvántartás és kutatás) és közzététele (kultúráközvetítés, publikáció, kiállítás, közművelődés).
- A múzeumban elhelyezett tárgyak őrzésének feltételei: megfelelni a tudományos és műtárgyvédelmi szempontoknak, megfelelő biztonságban, a műtárgyak sértetlen fennmaradásának garantálásával

12.A. Az alább felsorolt szobrászati emlékek alapján jellemezze az egyes korstílusokra jellemző szobrászati ábrázolási módokat!

- a) **görög archaikus szobrászat: korék és kurosok**
- b) **görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívő**
- c) **görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport**
- d) **késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra**
- e) **románkori épületplasztika: Bambergi lovas szobor**
- f) **reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta**
- g) **barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne**
- e) **Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a) **görög archaikus szobrászat: korék és kurosok** - frontális, erőteljes szimmetria, statikusság
- b) **görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívő** - arányok, kontraszt
- c) **görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport** - mozgalmasság, érzelmek ábrázolása, nem azonos méretek
- d) **késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra** - gondolkodó, filozofikus uralkodó ábrázolása, tömegek kiegyensúlyozottsága, a vízszintesek és függőlegesek egyensúlya
- e) **román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor** - épülethez kötött, nyugodt, statikus
- f) **reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta** - ellentétek sora, élő – halott, Krisztus mezítelen - Mária ruhája nagy redőkben omlik alá, vízszintes férfi - függőleges női alak, érzelemábrázolás
- g) **barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne** - körbejárható, azt a pillanatot ábrázolja, amikor Daphne babérfává változik az őt üldöző Apollo elől rejtőzködve
- e) **Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.** - a nyers kötömb és a belőle kibontakozó puha formákkal megmintázott arc kettősége foglalkoztatta, később lehántolt róla minden fölöslegesnek érzett részletet, cseppszerű, sima, vízmosta kövekre emlékeztető forma maradt

12.B. Milyen szempontok szerint lehet csoportosítani a múzeumi raktárakat? Sorolja fel és jellemezze a különböző raktártípusokat! Milyen szabályok vonatkoznak a raktárakban elhelyezett tárgyra?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A raktártípusok csoportosítása a gyűjtemény anyagai szerint: szerves (bőr, csont, fa, papír, textil), szervetlen (fém, üveg, kerámia, porcelán, kő)
- A raktártípusok csoportosítása a raktár berendezése szerint: hagyományos/vegyes, tömör/ tömb, perforált táblás/függesztett rácsos, konténeres/homogén, raktárkiállítás-tanulmányi raktár, látványraktár.
- A raktártípusok csoportosítása a tudománysszakok szerint: természettudományi, régészeti, történeti, képző- és iparművészeti, néprajzi
- A raktártípusok csoportosítása a légtér szerint: zárt, vagy szabadtéri
- A raktártípusok csoportosítása a tárolás időtartama szerint: ideiglenes fogadó, átmeneti, nyilvántartott anyagok raktára
- A műtárgyraktározás szabályai: a munka, baleset és vagyonvédelem szabályai; a megelőző műtárgyvédelem szabályai; a visszakereshetőség, a hozzáférhetőség és a mozgathatóság szabályai.

13.A.

a) **Mit jelent a murális technika, hol alkalmazzák, milyen művészeti ághoz sorolható? Milyen murális technikákat ismer? Milyen technikával készültek az alábbi emlékek, milyen művészeti mozgalom keretében?**

1. Theodora császárnő és kísérete, Ravenna

2. Michelangelo Buonarotti: Sixtusi kápolna, Róma

3. Késmárki templom harangtornya

4. Nagy Sándor: Kádár Kata, Júlia szép leány, Budai Ilona, Szép Salamon Sára ballada ciklusa (Marosvásárhely, Kultúrpalota).

b) **Mit nevezünk kódexnek, hogyan készültek? Melyik korhoz és melyik uralkodó nevéhez köthető a magyarországi művészet legjelentősebb kéziratos könyvtára? Mik voltak a Corvinák?**

c) **Mely korstílushoz köthető a Szent László fejereklje, mire szolgáltak az ilyen típusú alkotások? Milyen technikával készült az alkotás mellkasi része? Soroljon fel jelentős reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékeket!**

Kulcsszavak, fogalmak:

a) Festett képek, falat díszítő egyéb technikákat: mozaik, freskó, secco, sgraffito, stukkó, üvegfestészet, kerámia. Napjainkban az iparművészethez soroljuk.

1. mozaik, 2. freskó, 3. sgraffito, 4. üvegfestmény.

Az iparművészet megújítása, Gesamtkunstwerk, Arts and Crafts.

b) Kódexek, reneszánsz, Hunyadi Mátyás, Corvinák

c) Gótika, szentek ereklyéinek őrzésére

Reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékek: sodronyzománc, Mátyás kálvária 1402., Suky kehely 1440.

**13.B. Milyen szempontokat kell figyelembe venni műtárgyraktárak berendezésekor?
Sorolja fel a raktárakban alkalmazott tárolóeszközök és segédanyagok fajtáit!
Milyen feladatai vannak egy gyűjteménykezelőnek a raktárakban?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumi műtárgykörnyezet és a tárgyak kölcsönhatásai, a műtárgyraktárak kialakításának műtárgyvédelmi, közlekedési-anyagmozgatási és biztonságtechnikai szempontjai, klimatizáció.
- Csomagoló és tároló eszközök: műtárgybarát szekrények, polcok, dobozok, ládák, tokok, tékák és mappák, zacskók és tasakok, papírok, textilek, műanyagok, üvegek.
- Segédeszközök: targoncák, emelők, fémkocsik, létrák, zsámolyok.
- Gyűjteménykezelői feladatok: műtárgykezelés, adminisztráció, a raktár higiéniájának és a műtárgyak állapotának ellenőrzése, a klimatizációs értékek mérése, a fény szabályozása.

14.A. Beszéljen a múzeumok kialakulásának egyetemes történetéről az ókortól a 16. századig! Melyek voltak a gyűjtemények korai megjelenési formái? Soroljon fel a műgyűjtés szempontjából néhány jelentős központot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Műgyűjtemények az ókorban: Egyiptomban, Babilonban, Asszíriában
- A teaurálás, értékfelhalmozás: a korai gyűjtemények formái (kincsházak, uralkodói udvarok).
- Az antik görög kultúra legnagyobb műgyűjteményei. Athén: Propüleia (festménygyűjtemény, kincstár). „Museion” = a múzsák kertje.
- A reneszánsz korának „ősmúzeumai” Genova, Firenze, Modena, Mantova, Milánó, Róma (Neopletonikus Akadémia, Capitoleumi Múzeum) a mecenatúra, a pápai udvar reneszánsz átformálása, a műgyűjtés és a műemlékvédelem új útjai
- A tudományos rendszerezés megjelenése a gyűjteményekben, a nyilvánosság igénye, (kiemelten Firenze, Toscana, Bologna és Róma gyűjteményeire: Uffizi, Pitti-palota, „Hírnév temploma”).
- Európa más területein még a középkori templomi kincstárak léteznek, nem nyilvánosak, nem rendszerezettek.
- 15-16. század fordulóján: új típusú, rendszerezett, tudományos (az egyszerű műélvezeten felüli) gyűjtemények kialakulása (Samuel Quiccenhenberg holland orvos) Habsburgok ambrasi gyűjteménye és a madridi Escoriál, valamint a drezdai, a berlini és müncheni gyűjtemények.

14.B. Milyen tároló eszközöket, csomagoló anyagokat kell előkészíteni, ha egy vegyes műtárgyakból álló, történeti kiállítás anyagait kell becsomagolni? Mondja el a csomagolási módokat és a szállítás lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tárolóeszközök: dobozok, ládák, tokok, mappák, zacskók, tasakok műtárgybarát fából, papírból, műanyagból.
- Csomagoló és rögzítő anyagok, eszközök: savmentes papír, papírvatta, danubia/köpperszalag, kifőzött, nyers pamutvászon; polisztirolhab-golyók; polifoam lapok, polietilén fólia, levegőhólyagos polietilén fólia, hólyagos polietilén fólia, polisztirol, cérna, rovartű.
- Csomagolási módok: fektetve, hengerre tekerve, kitömve, vázra, vagy vázhoz erősítve.
- Szállítás: a csomagoláson feltüntetett pozícióban, klimatizált konténerben, műtárgyszállításra kialakított kamionban, vagy személygépkocsiban, repülőn.

C

15.A. Beszéljen a múzeumok kialakulásának egyetemes történetéről a 17-20. századig! Hol jöttek létre az első állami múzeumok? Mit jelentett a kulturális emlékek birtokbavételének koncepciója és milyen korunkra is kiható etikai következményei vannak?

Kulcsszavak, fogalmak:

- 17. század: a modern múzeumok születése, nyilvános közgyűjtemények alapítása, az itáliai mőkincsek Angliába és Franciaországba áramlása. Már nem kincstárak, az esztétikai érték válik fontossá (Párizs, Uppsala, Koppenhága).
- 18. század: a tényleges múzeumok megjelenése, nyilvános gyűjtemények alapítása. XV. Lajos gyűjteménye (Jardin du Roi) a Luxemburg-kertben. Az első állami múzeumok: London – British Museum: 1753.;
- A francia forradalom után: a tudományágakra szakosodott állami múzeumok létrejötte (képzőművészeti, természettudományi, technikai, történelmi múzeumok) Párizs – Museum National (1789), később Musée Napoléon (1803), (ma Louvre); London – National Gallery (1824); München – Glyptoteka (1830); Szentpétervár – Ermitázs (1840).; London – Victoria and Albert Museum (1846).
- 19. század: a nagy állami (nemzeti) múzeumok megalakításának kora (London – British Múzeum; Párizs – Louvre; Berlin – Berliini Állami Múzeum, Pest – Nemzeti Múzeum, Bécs – Kunsthistorisches Museum).
- Megszületik a kulturális emlékek birtokbavételének új koncepciója: a világi kultúra bemutatása a maga teljességében, egyetemességre törekvés. A gyarmatvilág kulturális kincseinek megszerzése, napjainkig kiható etikai viták.
- A 20. század második felére jellemző múzeumok: a skanzen jellegű néprajzi múzeumok (első 1895. Stockholm), a nagy közművelődést szolgáló nyugat-európai kulturális központok (Pompidou Központ – Párizs), és a kelet-európai szovjet modell, mely ideológiai és politikai torzulásai ellenére, működőképes intézményhálózatot hozott létre.

15.B. Sorolja fel a kiállítások típusait! Ismertesse, milyen lépései vannak egy kiállítás megvalósulásának! Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki) vezetni a kiállított tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Kiállítástípusok időtartam szerint: Állandó (hosszú időre a törzsgyűjteményből), időszakos (rövid időre, alkalmi vagy tematikus), vándor (több helyen, időszakos).
- Kiállítástípusok az installálás módja szerint: függesztett, tablós, tárlós, enteriőr, vegyes, virtuális, szabadtéri.
- Kiállítástípusok tematika szerint: történeti, képzőművészeti, iparművészeti, természet-tudományi, néprajzi, műszaki.
- A kiállítás megvalósulásának lépései: koncepció, tématerv, forgatókönyv, látványterv, építés, megnyitó, fenntartás (közművelődési munkatársak tevékenysége, nyitva tartás, látogatóbarát programok, tárlatvezetés, felügyelet, ellenőrzés, a kiállítás fotózhatósága, látogatói statisztika), bontás, bontási jegyzőkönyv.
- Nyilvántartási eszközök: kiállítási segéd-, és technikai eszközök leltárkönyve, mozgatási napló, kiállítási napló, őrcédula, leíró kartonok.

16.A. Mutassa be az első nagy amerikai múzeumokat a 19. században! Ismertesse a 20. századi Amerika múzeumi koncepciójának jellemző vonásait! Mi az alapvető különbség az amerikai és az európai múzeumok között?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az első amerikai múzeumok a 19. században: kezdettől fogva polgári, alapítványi intézmények. A mecénatúra társadalmi presztízst és adókedvezményt jelent. Az első múzeumok a keleti civilizációkat és az Európa iránti nosztalgiát mutatják be. A műkincsek Amerikába áramlása, illegális műkincs-kereskedelem, műkincsrablások, engedély nélküli ásatások.
- Első jelentős gyűjtemény: New York – Historical Society 1804.; Washington – első művészeti múzeum 1865.; New York – Metropolitan Museum of Art 1869.; tudományos múzeumok: Washington – Corcoran Gallery és Boston Museum of Fine Arts 1870.
- Különbség az amerikai és az európai múzeumok működése között: az amerikai múzeumok többsége polgári, vagy alapítványi múzeum, valamint nem csupán a tudomány és a művészet templomai, hanem népszerűsítő és szórakoztató intézmények is. Európában napjainkban hasonló törekvések figyelhetők meg: változatos közművelődési formák, különböző múzeumi szolgáltatások.

16.B. Mutassa be a múzeumi vagyonvédelem személyi és technikai lehetőségeit! Milyen tűzvédelmi eszközöket és módszereket ismer? Soroljon fel példákat a munka-, és balesetvédelem témaköréből!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Személyi vagyonvédelem: gyűjteménykezelő személyzet, teremőr, portaszolgálat, hivatásos őrség.
- Technikai vagyonvédelem: kiállítás nyitása, zárása, bejárások, munkaidőn kívüli benntartózkodás, kulcskezelés, mozgásérzékelők, pontérzékelők, jelzőberendezések, riasztók, térvédelmi érzékelő és megfigyelő rendszerek.
- Tűzvédelem: tűzjelző, tűzoltó készülékek, tűzvédelmi előírások (tűzvédelmi utasítás, táblák, oktatás, megelőző tevékenység, ellenőrzés).
- Munka- és balesetvédelem: személyi védelem (védőeszközök, -felszerelések, balesetveszélyes munkafolyamatok kizárása), a raktár munkavédelmi előírásai az épület, a bútorzat anyaga, magassága, rögzítése és mozgatása témakörében), munkavédelmi szabályzat.

C

17.A. Beszéljen a magyarországi múzeumok kialakulásának történetéről a kezdetektől napjainkig! Mikor alakult ki a mai múzeumi szervezet alapja? Milyen hatással volt a szovjet típusú átszervezés a múzeumokra?

Kulcsszavak, fogalmak:

- 12-14. század: egyházi és királyi kincstárak és tárházak létrejötte
- Mátyás reneszánsz udvara; 16-18. századi főúri családi kincstárak és gyűjtemények
- 1802. A Magyar Nemzeti Múzeum alapítása (Széchenyi Ferenc magángyűjteményéből)
- A 19. század végén kialakul a mai múzeumi szervezet alapja és egyházi múzeumok, a központi irányítás
- Az 1920-30-as években megjelennek az első múzeumi jogszabályok (Pl. az 1929. évi, amely külön rendelkezett a közgyűjteményekről és azok állami felügyeletéről.)
- 1949. után szovjet típusú átszervezés: múzeumok államosítása, megyei múzeumi szervezetek létrejötte, a közművelődés előtérbe kerülése
- 1963-tól központi szakmai irányítás alatt álló közgyűjteményi hálózat
- A rendszerváltás hatása a múzeumügyre

17.B. Mutasson be szerves anyagból készült műtárgyat, ismertesse azok alapanyagait! Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, fényviszonyok)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Bőrből készült műtárgyak: viseletek és kiegészítőik (ruha, cipő, csizma, táska, öv) tárolóeszközök.
- Fából készült műtárgyak: „száraz” vagy „vizes, illetve vagy vízzel telített” fatárgyak. Bevonat nélküli, átlátszó bevonattal rendelkező, vagy festett fatárgyak. (Bútorok, használati tárgyak)
- Papírból készült műtárgyak: térképek, fotók, képeslapok, plakátok, röplapok, könyvek, kéziratok, igazolványok, oklevelek, rajzok.
- Textilből készült műtárgyak: kárpitok, csipkék, szövött és csomózott szőnyegek, hímzések, horgolások, kötések, nyomott és batikolt szövetek, viseleti darabok, zászlók.
- Festett, színezett textil, papír és bőrtárgyak ideális klimatikus viszonyai: 40-50% RH (relatív páratartalom), 16-20°C hőmérséklet, megvilágítás: max. 15 000 luxóra/év
- Fatárgyak ideális klimatikus viszonyai: 45-55% RH, 16-20°C hőmérséklet, portól, megvilágítás: 150 000 luxóra/év (festett fatárgynak kevesebb)

18.A. Mutassa be a mai magyar muzeális intézmények szakmai besorolását gyűjtőkörük és gyűjtőterületük szerint! Mi a különbség a múzeum és a kiállítóhely között? Milyen típusú közérdekű muzeális kiállítóhelyeket ismer?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A muzeális intézmények szakmai besorolása: országos múzeum, országos szakmúzeum, megyei hatókörű városi múzeum, területi múzeum, tematikus múzeum, közérdekű muzeális gyűjtemény és kiállítóhely
- A gyűjtőkör (mit?) és a gyűjtőterület (honnan?) meghatározása
- A múzeumok gyűjtőköre: régészeti, történeti, néprajzi, numizmatikai, képzőművészeti, iparművészeti, irodalmi, műszaki, természettudományi
- Közérdekű muzeális gyűjtemények: helytörténeti, intézménytörténeti, személyhez kötődő gyűjtemények, tematikus szakgyűjtemények, vallási és egyháztörténet gyűjtemények
- Múzeum: infrastruktúrával rendelkezik, gyűjteménye folyamatosan gyarapszik (gyűjtőkör!), kutatószolgálati rendszer, nyitvatartási idő hossza, beosztása
- Kiállítóhely: egy azonos, nem gyarapodó gyűjtemény
- Közérdekű muzeális kiállítóhelyek: emlékház, emlékpark, régészeti park, kastély, tájház, galéria

18.B. Sorolja fel a szerves anyagból készült műtárgyak károsodásainak típusait és megjelenési formáit! Hogyan és milyen környezeti tényezők segítik elő a szerves anyagok lebomlását?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szerves anyagból készült műtárgyak károsodásai: fizikai (deformálódás, vetemedés, kopás, szakadás), kémiai (színváltozás, fakulás) és biológiai (rovarkárosítás, penészek, baktériumok).
- A magas hőmérséklet károsító hatásai: a rostok kiszáradása miatt tördelődés, repedezés. Elindíthat vagy felgyorsíthat már beindult kémiai folyamatokat.
- A magas páratartalom károsító hatásai: a rostok duzzadása miatt méretnövekedés és alakváltozás, valamint biológiai kórokozók megjelenése (rovarok, baktériumok, gombák). Alacsony páratartalom hatására: zsugorodás, törékennyé válás. Váltakozó páratartalom mellett: a rostok ritmikus mozgása (repedezés, szakadás és törés).
- A levegőszennyezés károsító hatásai: por, savasodás, elszíneződés.
- A fény károsító hatásai: fotooxidáció (színváltozás, fakulás).

19.A. Milyen eszközöket lehet használni egy raktár/kiállítás hőmérsékletének és páratartalmának, illetve fényviszonyainak szabályozására? Milyen módon és eszközzel lehet ezeket ellenőrizni?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Klimatizálás fogalma: zárt légterek hőmérsékletének és légnedvességének együttes szabályozása
- Klimatizálás raktár szinten: központi klímaberendezés, mobil hűtő/fűtő és párasító/páraelszívó berendezések működtetése
- Hőmérséklet stabilizálás: csak épület vagy terem szinten oldható meg! Hűtő/fűtő berendezések szükségesek mellette
- Párastabilizálás: párasító vagy páraelszívó berendezéssel, vitrinben „mini klíma”, szilikagél, sóoldatok
- Fényvédelem: természetes fény kiszűrése (spaletta, roló – hőmérsékletet is befolyásolja), UV szűrés (ablakon, vitrinen UV szűrő fólia) és UV-mentes mesterséges fényforrások
- A változások ellenőrzése terem és tárló szinten kézi műszerekkel (kalibrálható mechanikus vagy digitális), vagy elektronikus adatgyűjtő mérőeszközökkel

19.B. Mutasson be szerves anyagból készült műtárgyakat, ismertesse azok alapanyagait! Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, fényviszonyok)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fémekből készült műtárgyak: aranyból, ezüstből, rézből, vasból, alumíniumból, ónból, ólomból, cinkből és ezek ötvözeteiből készült tárgyak, díszítő elemek, bevonatok.
- Fémek ideális klimatikus viszonyai: 16-20 °C hőmérséklet, 30-35%-os RH, (festetteknél 45-47%), fényre nem érzékenyek (festetteknél 600 000 luxóra/év) megvilágítás.
- Kerámiából, üvegből készült műtárgyak: mázas és mázatlan, festett és festetlen kerámiák, régészeti és iparművészeti üvegek
- Kerámiából, üvegből készült műtárgyak ideális klimatikus viszonyai: 18-22 °C hőmérséklet, 40-50%-os RH (jól kiégetett kerámiáknál), fényre nem érzékenyek.

C

20.A. Milyen módon és időközönként lehet biztosítani a múzeumi raktárak/kiállítóterek higiéniaját? Ismertesse a biológiai károsítók elleni védelem módszereit és eszközeit! Milyen feladatai vannak a gyűjteménykezelőnek az ideális higiéniai környezet fenntartásában, és milyen esetekben kell jeleznie a változásokat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Teendők a múzeumi raktárak/kiállítóterek higiéniajának elérésére: évente: takarítás, negyedévente a kiállítási vitrinek takarítása, évente nagytakarítás.
- Biológiai károsítók elleni védelem: félévente gázosítás, hormoncsapdák, molyriasztó szerek a műtárgy közelében, a műtárgyak mozgatással végzett ellenőrzése
- A gyűjteménykezelő feladatai: a takarító személyzet ellenőrzése, a műtárgypolcok takarítása, a klimatikus viszonyok folyamatos figyelése, a változások mérése.
- Változások jelzése: az optimális páratartalomtól, hőmérséklettől, fényviszonytól való eltérés esetén, eszközök, gépek meghibásodásakor, valamint rovarürülék, rágcsálók rágcsálékának és repülő molyok felfedezésekor.

20.B. Sorolja fel a szerves anyagból készült műtárgyak károsodási típusait és megjelenési formáit! Hogyan és milyen környezeti tényezők segítik elő a szerves anyagok lebomlását?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szerves anyagból készült műtárgyak károsodásai: fizikai (erózió), kémiai (korrózió), bizonyos esetekben biológiai (penészek, baktériumok).
- Magas hőmérséklet hatására: hőtágulás (festett fémtárgyaknál, üvegeknél). A restauráláshoz használt, anyagok stabilitásának gyengülése, öregedése.
- Magas páratartalom hatására: korrózió (fémeknél), biológiai kórokozók a restauráláshoz használt, anyagok felületén. Kő és kerámiatárgyakban található sók mobilizálása. Régi üvegtárgyak opakká válása. Alacsony páratartalom hatására: a restauráláshoz felhasznált anyagok kiszáradása. Változó páratartalom mellett: sók ki-be vándorlása a kerámiatárgyakban, fémek korróziója.
- A levegőszennyezés károsító hatásai: fémek korróziója.
- A fény károsító hatásai: festett tárgyaknál a pigmentek kötőanyagának, restaurált tárgyak esetén a ragasztók vagy kiegészítő anyagok öregedése.

C

Részsakképesítés: 51 211 01 Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő
Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak kezelése, múzeumi nyilvántartás és adminisztráció témaköreiből

ÉRTÉKELÉS

Sorszám	Név	Feladat sorszáma	Osztályzat

.....
dátum

.....
aláírás

C

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szöbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

**1.A. Beszéljen a természettudományos múzeumok létrejöttének előzményeiről!
Mikor jött létre a Nemzeti Múzeum, és hogyan tagolódott?**

1.B. Mutassa be egy fiktív kölcsönzés menetét, lebonyolítását (példányok kiemelése, adminisztráció, formanyomtatványok, naplók, csomagolás, postázás)!

A tételhez használható segédeszköz: üres kölcsönzési formanyomtatványok, naplók

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szöbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

2.A. Foglalja össze a természettudományos múzeumi anyagok mozgatásának fajtáit, szabályait (kölcsönzések, cserék, szállítás)!

A tételhez használható segédeszköz: üres kölcsönzési formanyomtatványok, naplók

2.B. Múzeumlátogatás során a látogatók részéről fölmerülő kérdés, hogy Magyarországon hol található természettudományos anyagot őrző, bemutató múzeumok. Mondjon legalább 5 példát, és az említett múzeumoknak nevezze meg a legjellemzőbb profilját!

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

3.A. Foglalja össze a természettudományos gyűjtemények csoportosítási lehetőségeit, fajtáit!

3.B. Mutassa be a gerinces állatok konzerválásának, preparálásának alapjait!

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

4.A. Mutassa be a természettudományos múzeumi tárgyak alapvető adatait és ezek felhasználási lehetőségeit!

4.B. Hogyan fogna hozzá a Zempléni-hegység ásványait/közeteit, állat- és növényvilágát bemutató kiállítás elkészítéséhez?

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

- 5.A. Foglalja össze a kiállítások szerepét, típusait, tárgyválogatási szempontjait! Mutassa be a kiállításkészítés folyamatát vázlatosan, illetve nevezzen meg és jellemezzen néhány közművelődési programot!**
- 5.B. Egy múzeumpedagógus-hallgató csoport gyűjteménylátogatását vezeti. Elhangzik a „mire jó ennyi példány” kérdés. Válaszolja meg, kitérve a természet-tudományos múzeumi tárgyak adatainak felhasználási lehetőségeire!**

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

- 6.A. Csoportosítsa és jellemezze a gyűjteményekre ható, azokat esetlegesen károsító fizikai és kémiai hatásokat!**
- 6.B. A Növénytárba érkező csoport a gyűjtemény látogatása előtt rövid eligazítást szeretne kapni a fontosabb rendszertani csoportokról és legfőbb jellemzőikről. Mutassa be ezeket!**

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

7.A. Mutassa be az állat- és növénygyűjtemények, valamint a könyvtárak legjellemzőbb állati kártevőit, kártételüket és az ellenük való védekezés lehetőségeit!

7.B. Kisebb ásványgyűjtemény kerül egy iskolai szertárból a múzeumba. Az ásványpéldányok cédulája elkallódott, de az összesített lista a rendelkezésére áll. Szemrevételezéssel és elővizsgálatokkal kell eldöntenie, hogy melyik-melyik. Felsorolás: kősó, fluorit, hematit, malachit, barit, füstkvarc.

A tételhez használható segédeszköz: a kérdésben szereplő ásványok egy-egy tipikus darabja

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

8.A. Definiálja az ásványt és a kőzetet, mondjon rá példákat! Említsen néhány jellegzetes ásványtulajdonságot, melynek alapján az azonosításuk is lehetséges! Minek alapján rendszerezik ma az ásványokat? Nevezzen meg néhány ásványosztályt! Hogyan osztályozzuk a kőzeteket?

8.B. Bogárgyűjteményben a rovartű mellett több dobozban porkupacokat, levált testrészeket talál. Mi okozta a kárt, mi a teendő?

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

9.A. Határozza meg a fosszília fogalmát, a fosszilizálódás módjait, típusait, a fossziliák tudományos felhasználási lehetőségeit!

9.B. Füstszivárgást észlel egy növénygyűjteményi raktári helyiségből. Mi a teendő?

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

10.A. Milyen nagyobb gyűjteményi (rendszerinti) egységekben tárolják a gyűjteményi anyagot a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárában?

10.B. Feladata a főbb kihalások, kihalt állatcsoportok bemutatása a látogatóknak egy kiállítási rendezvény keretében (fiktív szemléltető anyaggal).

A tételhez használható segédeszköz: ammonitesz és trilobita preparátum

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

11.A. Határozza meg a taxonómiai alapfogalmakat, a rendszerezési elvet és rendszertani kategóriákat, a rendszertani kutatások céljait és jelentőségét!

11.B. Adjon rövid eligazítást a gerinctelenek fontosabb rendszertani csoportjairól és legfőbb jellemzőikről az Állattárba érkező csoportnak a gyűjteménylátogatása előtt! Az áttekintés alapja a Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteménye.

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

12.A. Mutassa be az embertani gyűjtések történetét, lehetőségeit, etikáját, az embertan kutatási területeit!

12.B. Egyetemisták állatismereti terepgyakorlatához szükség van néhány vegyszerre a rovarok gyűjtéséhez, konzerválásához és preparálásához. Foglalja össze melyek a legfontosabbak és jellemezze ezeket röviden!

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

13.A. Beszéljen a kémiai kötésről, és mondjon példákat is! Definiálja a sav, lúg és só fogalmát néhány példával!

13.B. Csontanatómiai alapismeretek: mutassa be az emberi vázrendszer fő csontjait!

A tételhez használható segédeszköz: csontváz makett

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

14.A. Foglalja össze az ásványgyűjtés fő szempontjait és elveit!

14.B. Mutassa be és jellemezze a virágos növények gyűjtése, preparálása során alkalmazott eljárásokat!

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

15.A. Növénymorfológiai alapismeretek: mutassa be és jellemezze a gyökér, a hajtás és a virág(zat) részeit!

15.B. Egyetemista csoport ásványgyűjtésre készül. A gyűjtés előtt ismertetnie kell a gyűjtési módszereket és a gyűjtött anyag elhelyezése előtti konzerválási, preparálási műveleteket.

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

16.A. Mutassa be a gerinctelen állatok gyűjtési módjait, eszközeit!

16.B. Jellemezze az embertani leletek gyűjtési, szállítási, konzerválási, preparálási sajátosságait, és az embertani gyűjtemények kezelési sajátosságait!

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

17.A. Mutassa be az embertanban használt kor- és ivarbecslési alapelveket!

17.B. Csoportosítsa és jellemezze a gerinctelen állatok preparálási módjait, eszközeit!

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

18.A. Mutassa be a természettudományos gyűjtések törvényi feltételeit, etikai és egyéb szempontjait!

18.B. Kiterjedt penészfoltot talál az alagsori raktárépület falán, amely áttérjedt a fallal érintkező rovargyűjteményi szekrényre. Mi a teendő?

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

19.A. Mutassa be a múzeumi kártevő mikroorganizmusokat és az ellenük való védekezés lehetőségeit!

19.B. Rovargyűjtést tervez egy védett területen. Milyen hatóságokkal kell egyeztetnie tevékenységét, illetve milyen engedélyek beszerzése szükséges?

A tételhez használható segédeszköz: hazai védett fajok listája

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

20.A. Biztonság a múzeumban: határozza meg az alapelveket!

20.B. A Börzsöny ásványait, kőzeteit és élővilágát bemutató kiállítás céljára egy alagsori, ablak nélküli, nedvesedő, fűtés nélküli és egy földszinti, jól fűthető tér áll rendelkezésre. Hogyan helyezné el a bemutatandó tárgyakat?

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Beszéljen a természettudományos múzeumok létrejöttének előzményeiről!
Mikor jött létre a Nemzeti Múzeum, és hogyan tagolódott?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Főúri és egyházi gyűjtemények, oktatási célból egybegyűjtött tárgyak, rendszerezés (Linné), evolúciós gondolat (Darwin), ökológiai szemlélet, 1847: Nemzeti Múzeum, ebből később: Országos Széchényi Könyvtár, Iparművészeti Múzeum, Néprajzi Múzeum, Szépművészeti Múzeum, Magyar Természettudományi Múzeum

1.B. Mutassa be egy fiktív kölcsönzés menetét, lebonyolítását (példányok kiemelése, adminisztráció, formanyomtatványok, naplók, csomagolás, postázás)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- példányok kiemelése, adminisztráció, formanyomtatványok (kölcsönzési szerződés, kölcsönzési napló, szállítási jegyzék), naplók, csomagolás, postázás

A tételhez használható segédeszköz: üres kölcsönzési formanyomtatványok, naplók

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

2.A. Foglalja össze a természettudományos múzeumi anyagok mozgatásának fajtáit, szabályait (kölcsonzések, cserék, szállítás)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mérlegelés, engedélyeztetés, példányok kivétele, hazai vagy külföldi, kölcsonzési szerződés, kölcsonzési napló, szállítási jegyzék (shipping invoice), csomagolás

A tételhez használható segédeszköz: üres kölcsonzési formanyomtatványok, naplók

2.B. Múzeumlátogatás során a látogatók részéről fölmerülő kérdés, hogy Magyarországon hol található természettudományos anyagot őrző, bemutató múzeumok. Mondjon legalább 5 példát, és az említett múzeumoknak nevezze meg a legjellemzőbb profilját!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Budapest, MTM: 200 éves, 10 millió példány;
- Érd, Magyar Földrajzi Múzeum, magyar utazók-felfedezők (Cholnoky, Lóczy) munkásságát mutatja be;
- Kaposvár, Somogy Megyei Múzeum (Somogy m. természeti értékei);
- Miskolc, Herman Ottó Múzeum, Ásványtár (Kárpát-medence ásványainak legteljesebb kiállítása);
- Szombathely, Savaria Múzeum (Nyugat-Dunántúl és az Alpokalja táj-, föld- és élettörténete)

C

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

3.A. Foglalja össze a természettudományos gyűjtemények csoportosítási lehetőségeit, fajtáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- nyilvántartás: egyedi vagy kataszteri, tartalom, használati mód: törzsgyűjtemény, típusgyűjtemény, típusok fajtái, duplumgyűjtemény, tanulógyűjtemény, speciális gyűjtemények

3.B. Mutassa be a gerinces állatok konzerválásának, preparálásának alapjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- terepi konzerválás, jelölés, szövetminta, nedves tárolás, száraz tárolás, konzerválószer, formalinos fixálás, csontkészítmények

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

4.A. Mutassa be a természettudományos múzeumi tárgyak alapvető adatait és ezek felhasználási lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- feltüntetendő alapvető adatok, adathiányos példányok közművelődési felhasználási lehetőségei, történeti és időbeli folyamatokat vizsgáló elemzések, földrajzi elterjedés, elemanalízis, DNS mintavétel

4.B. Hogyan fogna hozzá a Zempléni-hegység ásványait/közeteit, állat- és növényvilágát bemutató kiállítás elkészítéséhez?

Kulcsszavak, fogalmak:

1. Munkaterv a kiállítótér nagyságának és milyenségének ismeretében.
2. Mivel a hazai bányák zöme bezárt, a MTM vagy a Miskolci Herman Ottó Múzeum anyagából kell kölcsönöznie.
3. Növények és állatok bemutatására dioráma szükséges.
4. Rovarokat lehet kölcsönözni múzeumokból, hiszen a gyűjteményi, türe tűzött példányok kiállítási célra is alkalmasak. Gerincesek esetében montírozott példányokat lehet kölcsönözni.
5. Növények esetében a préselt példányok nem mutatósak, ezért jó fotóanyag elengedhetetlen.
6. Gombáknál a liofilizálás a megfelelő technika a szép példányok bemutatására.

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

5.A. Foglalja össze a kiállítások szerepét, típusait, tárgyválogatási szempontjait! Mutassa be a kiállításkészítés folyamatát vázlatosan, illetve nevezzen meg és jellemezzen néhány közművelődési programot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szemléletformálás, felfedezés, a tárgyak hitelessége, tárgyválasztás szempontjai, kiállítások típusai (szemlélődő, átfogó, felfedező, interaktív), kiállítások története (látogatható gyűjtemények, első kiállítások, diorámák, interaktív kiállítások), kiállításkészítés fő szakaszai (koncepció, tájékozódás, forgatókönyv, látványterv, kivitelezés), látogatóknak szóló közművelődési programok (múzeumok majálisa, éjszakája, tematikus rendezvények)

5.B. Egy múzeumpedagógus-hallgató csoport gyűjteménylátogatását vezeti. Elhangzik a „mire jó ennyi példány” kérdés. Válaszolja meg, kitérve a természet-tudományos múzeumi tárgyak adatainak felhasználási lehetőségeire!

Kulcsszavak, fogalmak:

- feltüntetendő alapvető adatok, adathiányos példányok közművelődési felhasználási lehetőségei, történeti és időbeli folyamatokat vizsgáló elemzések, földrajzi elterjedés, elemanalízis, DNS mintavétel

6.A. Csoportosítsa és jellemezze a gyűjteményekre ható, azokat esetlegesen károsító fizikai és kémiai hatásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fizikai változás: törés, kémiai változás: anyagszerkezetet érintő változás. Fontos paraméterek: levegő nedvesség-, ill. páratartalma, hőmérséklete, a levegőszennyezés, a fény (ultraibolya és infravörös). Relatív páratartalom szabályozásának módjai (gépi úton, illetve pufferanyagokkal), védelem a túlzott felmelegedés, ill. lehülés ellen, por ellen: zárt, üvegtetejű doboz. Kerülni kell a direkt napfényt és a fénycsövek használatát, ezek ugyanis gazdagok UV-sugarakban. A rovarok színe UV-fényben idővel megváltozik, egyes példányok kifakulnak.

6.B. A Növénytárba érkező csoport a gyűjtemény látogatása előtt rövid eligazítást szeretne kapni a fontosabb rendszertani csoportokról és legfőbb jellemzőikről. Mutassa be ezeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Algák vagy moszatok (egysejtűek vagy telepesek), gombák (valójában nem a növényvilág tagjai, hiszen klorofillt nem tartalmaznak, de nem is állatok), zuzmók (algák és gombák szimbiózisa), mohák (nemzedékváltkozással szaporodnak, az ivaros nemzedék a tulajdonképpeni mohanövény), harasztok (első valódi szárazföldi, hajtásos növények), nyitvatermők (fás növények, többek közt a fenyőfélék tartoznak ide), zárvatermők (két fő csoportjuk a két-, illetve az egyszikűek).

7.A. Mutassa be az állat- és növénygyűjtemények, valamint a könyvtárak legjellemzőbb állati kártevőit, kártételüket és az ellenük való védekezés lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Múzeumbogarak (kis múzeumbogár [*Anthrenus olgae*] és szűzporva [*Reesa vespulae*]), egyik faj sincs megemlítve a jegyzetben, a kis múzeumbogár helyett az *A. museorum* szerepel, de az nálunk jóval kevésbé jellemző. A múzeumbogarak a rovargyűjtemények legveszedelmesebb kártevői, mivel képesek a kitint megemészteni. Az emlős- és madárgyűjteményben is károsíthat. Védekezés: jól záródó dobozok, a gyűjtemény rendszeres átnézése, prevenció levendulaolajjal, kártétel esetén lefagyasztás, gázosítás. Szalonnabogár (*Dermestes lardarius*), lárvája a kitömött bőröket, bőrkötésű könyveket károsíthatja. A könyvtárak legjellemzőbb kártevője az álszúkhhoz tartozó kenyérbogár (*Stegobium paniceum*). A kenyérbogár lárvája a keményítő- és cellulóztartalmú anyagok fogyasztója, a fatáblákban, bőrkötésben, papírban járatokat rág. A madár- és emlősgyűjteményekre főképp a lakásokban is gyakran elszaporodó ruhamoly (*Tineis biseliella*) jelent veszélyt. A ruhamoly hernyója a keratintartalmú anyagokat (szőrt és tollat) támadja meg, illetve fogyasztja el. A védekezés nálunk nem megoldott: a kereskedelemben kapható szerek (pl. Raid) nem elégségesek egy komolyabb kár felszámolásához, az egész gyűjtemény elgázosítására pedig többnyire nincs lehetőség.

7.B. Kisebb ásványgyűjtemény kerül egy iskolai szertárból a múzeumba. Az ásványpéldányok cédulája elkallódott, de az összesített lista rendelkezésére áll. Szemrevételezéssel és elővizsgálatokkal kell eldöntenie, hogy melyik-melyik. Felsorolás: kősó, fluorit, hematit, malachit, barit, füstkvarc.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Zöld színű, alakatlan: malachit;
- Fémes kinézetű, porcelánlapon meghúzva vörös karcnyomot hagy: hematit;
- Táblás, színtelen, nehéz: barit;
- Kocka alakú, színtelen, viszonylag puha, vízben oldódik: kősó;
- Kocka alakú, színtelen, UV-fényben kékesen fluoreszkál, vízben nem oldódik: fluorit;
- áttetsző szürkésbarna, igen kemény, az üveget karcolja: füstkvarc.

A tételhez használható segédeszköz: a kérdésben szereplő ásványok egy-egy tipikus darabja

8.A. Definiálja az ásványt és a kőzetet, mondjon rá példákat! Említsen néhány jellegzetes ásványtulajdonságot, melynek alapján az azonosításuk is lehetséges! Minek alapján rendszerezik ma az ásványokat? Nevezzen meg néhány ásványosztályt! Hogyan osztályozzuk a kőzeteket?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Ásvány: meghatározott kémiai összetétel és szerkezet, kőzet: ásványok együttese. Ásványtulajdonságok: keménység, sűrűség, fényjelenségek (fluoreszcencia), optikai tulajdonságok (törésmutató), kémiai összetétel, kristályszerkezet.
- Rendszerezés elve: kémiai összetétel, kristályszerkezet.
- Elemek, szulfidok, oxidok, szilikátok, foszfátok, szulfátok, borátok, karbonátok, halogenidek, szerves ásványok (nem kötelező mindet megadni!)
- Kőzetek csoportosítása: magmás (pl. gránit, bazalt, andezit), metamorf (fillit, kvarcit, márvány), üledékes (homokkő, mészkő, dolomit)

8.B. Bogárgyűjteményben a rovartű mellett több dobozban porkupacokat, levált testrészeket talál. Mi okozta a kárt, mi a teendő?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kárt feltehetőleg múzeumbogár okozta.
- Feladat: a kártevők megsemmisítése, doboz kitisztítása, dobozba dátummal ellátott cédula helyezése, ismétlődő kártétel esetén gázosítás, gyűjtemény alapos átnézése

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

9.A. Határozza meg a fosszília fogalmát, a fosszilizálódás módjait, típusait, a fossziliák tudományos felhasználási lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fosszilizálódó, ill. nem (v ritkán) fosszilizálódó anyagok, betemetődés, átkristályosodás, kövesedés, anyagkicserélődés, kioldás, testfossziliák, lenyomatok, rendszerezés, elterjedési mintázatok, paleo élőhelyek rekonstruálása, paleoökológia

9.B. Füstszivárgást észlel egy növénygyűjteményi raktári helyiségből. Mi a teendő?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tűzjelző, füstérzékelő, sprinkler, kézi tűzoltó készülékek, tűzoltóság

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

10.A. Milyen nagyobb gyűjteményi (rendszerinti) egységekben tárolják a gyűjteményi anyagot a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárában?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Algák vagy moszatok (a bevonatot aljzattal együtt), mikroszkópikus gombák (nyálkagombákat, csészegombákat kis dobozokba, a száraz mintákat papírzacskóba, a nedves avarmintákat nylonzacskóba, élősködőket gazdaszervezettel együtt), nagygombák (dobozba, kosárba), zuzmók, máj- és lombosmohák (kapszulába), lágyszárú növények (mindig a teljes növényt), ősnövények vagy fossziliák (ásvány- és kőzetgyűjtéshez hasonló módszerek), virágporszemek vagy pollenek (a recens palinológiai vizsgálatok során élő, ill. préselt növényekből, levegőből)

10.B. Feladata a főbb kihalások, kihalt állatcsoportok bemutatása a látogatóknak egy kiállítási rendezvény keretében (fiktív szemléltető anyaggal).

Kulcsszavak, fogalmak:

- 5 nagy kihalási esemény (perm-triász, kréta-tercier), trilobiták, ammoniteszek, dinoszauruszok

A tételhez használható segédeszköz: ammonitesz és trilobita preparátum

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

11.A. Határozza meg a taxonómiai alapfogalmakat, a rendszerezési elvet és rendszertani kategóriákat, a rendszertani kutatások céljait és jelentőségét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Taxonómia és szisztematika fogalma, linnéi kettős nevezéktan és rendszerezési kategóriák, fajleírás, revízió, biodiverzitás

11.B. Adjon rövid eligazítást a gerinctelenek fontosabb rendszertani csoportjairól és legfőbb jellemzőikről az Állattárba érkező csoportnak a gyűjteménylátogatása előtt! Az áttekintés alapja a Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteménye.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Bogarak, lepkék, hártýásszárnyúak, kétszárnyúak, szipókás rovarok (kabócák, poloskák, levéltetvek), kisebb rovarrendek (egyenesszárnyúak, kérészek, szitakötők), pókszabásúak (pókok, atkák), soklábúak (ezerlábúak, százlábúak), rákok, puhatestűek (kagylók, csigák)

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

12.A. Mutassa be az embertani gyűjtések történetét, lehetőségeit, etikáját, az embertan kutatási területeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Gyűjtések kezdete, törvényi feltételek, régészeti feltárás, történeti embertan, történeti patológia, humánbiológia, igazságügyi embertan, elsődleges, másodlagos, harmadlagos források

12.B. Egyetemisták állatismereti terepgyakorlatához szükség van néhány vegyszerre a rovarok gyűjtéséhez, konzerválásához és preparálásához. Foglalja össze melyek a legfontosabbak és jellemezze ezeket röviden!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Ecetsav – gyenge sav: rovarpuhítás; kloroform – klórozott szénhidrogén: lepkék ölőszere; etanol – egyértékű alkohol: konzerválás, tárolás; etil-acetát (ecetéter) – etanol és ecetsav észtere: bogarak, hártyásszárnyúak ölőszere; etilén-glikol – kétértékű alkohol: talajcsapdába töltve konzerválófolyadék.

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

13.A. Beszéljen a kémiai kötésről, és mondjon példákat is! Definiálja a sav, lúg és só fogalmát néhány példával!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Elsődleges kémiai kötések: ionkötés (kősó), kovalens kötés (gyémánt), fémes kötés (réz), másodlagos kötések: molekulák között (bróm, jég). Sav: hidrogénion(ok)ból és savmaradékionból áll (pl. sósav); lúg: fémionból és hidroxidion(ok)ból áll (pl. NaOH). Sók: pozitív fémion(ok)ból és negatív savmaradékion(ok)ból állnak (pl. CuSO₄)

13.B. Csontanatómiai alapismeretek: mutassa be az emberi vázrendszer fő csontjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A koponya és test főbb csontjai: agy- és arckoponya, gerincoszlop szakaszai, felső és alsó függesztőöv csontjai, végtagcsontok

A tételhez használható segédeszköz: csontváz makett

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

14.A. Foglalja össze az ásványgyűjtés fő szempontjait és elveit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Önmérséklet és célszerűség (szükséges-e a példány, el tudjuk-e szállítani), megfelelő dokumentáció (a pontos lelőhelynek, a település viszonyainak, más ásványokkal való kapcsolatának feltüntetése), megfelelő csomagolás és biztonság. Utóbbira példa: kalapálásnál védőszemüveg, esetleg védőkesztyű, bányában sisak, valamint bakancs vagy gumicsizma viselése kötelező.

14.B. Mutassa be és jellemezze a virágos növények gyűjtése, preparálása során alkalmazott eljárásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Begyűjtött növény tisztítása, hagymák, gumók felvágása, a növény préselése, szárítása, A3-as lapra felragasztása, a lelőhely adatainak pontos rögzítése

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

15.A. Növénymorfológiai alapismeretek: mutassa be és jellemezze a gyökér, a hajtás és a virág(zat) részeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Főgyökér, mellékgyökér, szárszerkezet, elágazás, levélszél, levélállás, levélalak, levélerezet, csészelevél, szíromlevél, porzó, termő, termés

15.B. Egyetemista csoport ásványgyűjtésre készül. A gyűjtés előtt ismertetnie kell a gyűjtési módszereket és a gyűjtött anyag elhelyezése előtti konzerválási, preparálási műveleteket.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Preparálási műveletek: formálás, tisztítás, szilárdítás, ragasztás. Megelőző konzerválás: a nedvességtartalom túlzott növekedése és csökkenése egyaránt veszélyes lehet. Figyelni kell a hőmérséklet változására és a fényhatásra is.

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

16.A. Mutassa be a gerinctelen állatok gyűjtési módjait, eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Egyelő és tömeges gyűjtés, csipeszek, szippantó, ölöüveg, ölöszer, vízháló, fűháló, lepkeháló, kopogatóernyő, rovarrosta, talajcsapda, fénycsapda

16.B. Jellemezze az embertani leletek gyűjtési, szállítási, konzerválási, preparálási sajátosságait, és az embertani gyűjtemények kezelési sajátosságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Feltárás menete, dokumentálás, csontváz felszedése, szállítása, sírcédula, mosás, tisztítás, szárítás, restaurálás, gyűjteményi tárolási sajátosságok

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

17.A. Mutassa be az embertanban használt kor- és ivarbecslési alapelveket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Korral összefüggő csontanatómiai bélyegek, elhalálzási kor becslése, Martin-Saller skála, ivarral összefüggő csontanatómiai bélyegek, medencecsont alakja, szeméremcsont alakja

17.B. Csoportosítsa és jellemezze a gerinctelen állatok preparálási módjait, eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Lelőhelycédula, helyszíni konzerválás, száraz, nedves és mikroszkópos preparálás, puhítás, rovartüre tűzés, minúciatű, átszúrás helye, lapra ragasztás, feszítő, cédulázás, mikroszkópi és ivarszerv-preparátumok, kiinjekciózás

A tételhez használható segédeszköz: a jegyzetben bemutatott gyűjtő és preparáló eszközökből néhány mintadarab

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

18.A. Mutassa be a természettudományos gyűjtések törvényi feltételeit, etikai és egyéb szempontjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fokozottan védett, ill. védett fajok, gyűjtési engedély, terület védettségi besorolása, nemzeti parkok igazgatósága, Natura 2000 terület, természetvédelmi őrszolgálat

18.B. Kiterjedt penészfoltot talál az alagsori raktárépület falán, amely áttért a fallal érintkező rovargyűjteményi szekrényre. Mi a teendő?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Gomba, lebontó tevékenység, spóra, penész, klimatizáló berendezés, gázosítás

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

19.A. Mutassa be a múzeumi kártevő mikroorganizmusokat és az ellenük való védekezés lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Baktérium, gomba, lebontó tevékenység, spóra, penész, korrózió, klimatizáló berendezés, gázosítás

19.B. Rovargyűjtést tervez egy védett területen. Milyen hatóságokkal kell egyeztetnie tevékenységét, illetve milyen engedélyek beszerzése szükséges?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fokozottan védett, ill. védett fajok, gyűjtési engedély, terület védettségi besorolása, nemzeti parkok igazgatósága, Natura 2000 terület, természetvédelmi őrszolgálat

A tételhez használható segédeszköz: hazai védett fajok listája

Részsakképesítés: 51 211 02 Múzeumi preparátor

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, múzeumtörténet, alkalmazott természettudományi ismeretek, műtárgyvédelem, múzeumi nyilvántartás, preparálás és dokumentálás témaköreiből

20.A. Biztonság a múzeumban: határozza az alapelveket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Biztonsági feladatok, dolgozói kötelességek, fizikai védelem, riasztórendszer, tűz elleni védelem, balesetvédelem, felügyelet, kulcskezelés

20.B. A Börzsöny ásványait, kőzeteit és élővilágát bemutató kiállítás céljára egy alagsori, ablak nélküli, nedvesedő, fűtés nélküli és egy földszinti, jól fűthető tér áll rendelkezésre. Hogyan helyezné el a bemutatandó tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kőzetek zöme viszonylag jól tűri a páratartalom növekedését, így azokat az alagsori helyiségben is ki lehet állítani. A nedvességre gyakran érzékeny ásványokat, valamint a növény- és állatvilágot bemutató diorámát, illetve a preparált példányokat a földszinten kell elhelyezni. Itt elsősorban a túlzott felmelegedés, illetve lehűlés, valamint a por elleni védelemről kell gondoskodni, ill. a direkt napfénytől óvni a tárgyakat. Látogatók hiányában célszerű a sötétítés.

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

1.A. Sorolja fel a modern múzeum öt alapvető feladatát és mutassa be azokat! Mivel foglalkozik a muzeológia?

1.B. Határozza meg a passzív és aktív konzerválás, valamint a restaurálás fogalmát! Mutassa be a restaurálás általános etikai elveit és szabályait!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

2.A. Mondja el a múzeumok egyetemes kialakulásának történetét a reneszánsz korral bezárólag! Mutassa be a műgyűjtés korai formáit és soroljon fel rá példákat!

2.B. Milyen típusú bőr alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a bőr felépítését és jellemző tulajdonságait! Mutassa be a bőr alapú műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

3.A. Beszéljen a múzeumok egyetemes kialakulásának történetéről a 16. századtól napjainkig! Milyen hatása volt a reformációnak a gyűjteményekre? Hol jöttek létre az első állami múzeumok? Mi a különbség az amerikai és az európai múzeumok között?

3.B. Mutassa be a bőr alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a bőrtárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

4.A. Beszéljen a magyarországi múzeumok kialakulásának történetéről a kezdetektől napjainkig! Mikor alakult ki a mai múzeumi szervezet alapja? Milyen hatással volt a szovjet típusú átszervezés a múzeumokra?

4.B. Milyen típusú fából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a fa makroszkópikus felépítését, jellemző tulajdonságait és károsodásait! Mutassa be a fából készült műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- 5.A. Mutassa be a mai magyar muzeális intézmények szakmai besorolását gyűjtő-körök és gyűjtőterületük szerint! Mi a különbség a múzeum és a kiállítóhely között? Milyen típusú közérdekű muzeális kiállítóhelyeket ismer?**
- 5.B. Mutassa be a fából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a fatárgyak fertőtlenítésének? Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!**
-

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

- 6.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Parthenon (Athén), jáki templom, Notre-Dame (Párizs)!**
- 6.B. Sorolja fel a főbb műtárgyalkotó fémeket, és néhány ötvözetet! Ismertesse a fémek jellemző tulajdonságait, mondjon rájuk példát a műtárgyalkotó fémek esetében! Mi az erózió és a korrózió? Mutassa be ezek típusait néhány példán keresztül!**

C

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

7.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Palazzo Rucellai (Firenze), San Carlo alle Quattro Fontane (Róma), Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest)!

7.B. Mutassa be a fémből készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz leggyakrabban felhasznált anyagokat és eszközöket!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

8.A. Tanulmányai alapján párosítsa az 1. számú melléklet szerint az abc-be rendezett festőművészek nevét a felsorolt művészettörténeti szakkifejezésekkel! Tegye őket időrendi sorrendbe!

Beszéljen Rembrandt van Rijn: Dr. Tulp anatómiája (1632) című festménye alapján a holland polgári festészetről, annak jellemző új műfajairól!

8.B. Milyen típusú kerámiából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a kerámia alapanyagának felépítését, típusait, jellemző díszítéstechnikáit, tulajdonságait! Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak készítésestechnikai hibáit és károsodásainak megjelenési formáit!

Michelangelo da Caravaggio	barokk festészet
Eugène Delacroix	bécsi szecesszió festészete
Albrecht Dürer	cinquecento festészete
Giotto di Bondone	gödöllői művésztelep
Francisco Goya	impreszionizmus
Gustav Klimt	itáliai kora barokk festészet
Körösfői-Kriesch Aladár	itáliai reneszánsz
Leonardo da Vinci	itáliai trecento
Mányoki Ádám	klasszicizmus és romantika festészete
Claude Monet	kubizmus
Pablo Picasso	magyarországi barokk festészet
Pontormo	magyar történelmi festészet
Raffaello Santi	manierizmus
Réti István	nagybányai művésztelep
Georges Seurat	német reneszánsz
Székely Bertalan	romantika festészete
Diego Velázquez	pointillizmus

1. számú melléklet: A 8. A. tétel kérdéséhez a festőművészek és művészettörténeti szakkifejezések.

9.A. Az alább felsorolt szobrászati emlékek alapján jellemezze az egyes korstílusokra jellemző szobrászati ábrázolási módokat!

- a) görög archaikus szobrászat: korék és kurosok
- b) görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó
- c) görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport
- d) késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra
- e) román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor
- f) reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta
- g) barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne
- e) Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.

9.B. Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

10.A.

- a) Mit jelent a murális technika, hol alkalmazzák, milyen művészeti ághoz sorolható? Milyen murális technikákat ismer? Milyen technikával készültek az alábbi emlékek, milyen művészeti mozgalom keretében?
 1. Theodora császárnő és kísérete, Ravenna
 2. Michelangelo Buonarroti: Sixtusi kápolna, Róma
 3. Késmárki templom harangtornya
 4. Nagy Sándor: Kádár Kata, Júlia szép leány, Budai Ilona, Szép Salamon Sára ballada ciklusa (Marosvásárhely, Kultúrpalota).
- b) Mit nevezünk kódexnek, hogyan készültek? Melyik korhoz és melyik uralkodó nevéhez köthető a magyarországi művészet legjelentősebb kéziratos könyvtára? Mik voltak a Corvinák?
- c) Mely korstílushoz köthető a Szent László fejereklye, mire szolgáltak az ilyen típusú alkotások? Milyen technikával készült az alkotás mellkasi része? Soroljon fel jelentős reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékeket!

10.B. Milyen papír alapú tárgytipusokat ismer? Mondja el a különbséget az európai kézi merítésű rongypapírok és a gépi gyártású papírok között (alapanyag, enyvezés módja, készítésből adódó fizikai és optikai tulajdonságok)! Határozza meg a gubacstinta és a 18. századi nyomdafesték főbb összetevőit és tulajdonságait!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

11.A. Mit jelent a múzeumi könyvtár fogalma? Határozza meg a múzeumi könyvtári gyűjtemények feladatát és szerepét! Kik jogosultak a múzeumi könyvtárak használatára? Milyen szolgáltatásokat nyújt a könyvtári állomány?

11.B. Beszéljen a papírtárgyak főbb károsodási formáiról és azok okairól! Mit kell tenni egy beázás során frissen megpenészedett papírdokumentummal? Mit értünk a papír fizikai és kémiai stabilizálásán? Mik az utóbbi eljárás kockázatai?

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

12.A. Határozza meg a múzeumi adattárak feladatát és típusait és ezek gyűjteményeit! Sorolja fel az adattárak nyilvántartási formáit! Képezzen adattári számot!

12.B. Milyen típusú textil alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a textil felépítését, jellemző tulajdonságait! Mutassa be a textil alapú műtárgyak károsodásainak főbb típusait és azok megjelenési formáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

13.A. Sorolja fel a múzeumok törzsgyűjteményére vonatkozó alpleltárak fajtáit! Ki vezethet múzeumi nyilvántartást? Sorolja fel a nyilvántartás eszközeit!

13.B. Mutassa be a textil alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a textiltárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Milyen feladatokat kell elvégezni egy textil tisztítása előtt? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

14.A. Mutassa be a múzeumba került új szerzeményezésű műtárgyak nyilvántartásának első lépését! Milyen naplóba, milyen adatokat kell bejegyezni? Képezzen gyarapodási számot! Ismertesse a leírókarton és a mutatókarton jellemzőit!

14.B. Milyen jellemző tárgyi anyagtípusok fordulhatnak elő egy ásatás során? Sorolja fel a különböző leletekkel kapcsolatos teendőket a restaurátor műhelybe kerülésig! Milyen eszközökre és csomagolóanyagokra van szükség a szállításhoz?

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

15.A. Mutassa be a már előzetes nyilvántartásba került tárgye gyűttes adatainak bejegyzésére szolgáló nyilvántartási okmány általános adatait! Képezzen leltári számot! Sorolja fel a szakleltárkönyvek típusait!

15.B. Mondja el a restaurálási dokumentáció készítésének célját! Milyen szempontokat kell figyelembe venni a dokumentáció készítésekor? Mutassa be a dokumentum felépítését és főbb fejezeteit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tételek általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

16.A. Mutassa be a szekrénykatasztert! Mit tartalmaz a szekrénykataszteri nyilvántartó lap? Mire használják a duplumnaplót és a letéti naplót?

16.B. Sorolja fel a műtárgyraktárak feladatait! Ismertesse a különböző raktártípusokat! Sorolja fel a raktárakban alkalmazott tárolóeszközök és segédanyagok fajtáit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

17.A. Mutassa be a belföldi és a külföldi kölcsönzés menetét, valamint a lebonyolításánál szükséges adminisztrációs feladatokat! Milyen feltételei vannak a kölcsönzési szerződésnek? Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kölcsönadott tárgyakat?

17.B. Milyen tárolóeszközöket, csomagolóanyagokat kell előkészíteni, ha egy vegyes műtárgyakból álló, történeti kiállítás anyagait kell becsomagolni? Ismertesse a csomagolási módokat és a szállítás lehetőségeit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

18.A. Beszéljen a szerzeményezés múzeumi formáiról! Sorolja fel a különböző típusú szerzeményezéskor használt dokumentumokat!

18.B. Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus/raktározási/kiállítási körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, UV/természetes fényviszonyok)! Milyen következményei lehetnek a nem megfelelő hőmérséklet, páratartalom, UV fény-/természetes fényértékeknek? Ismertesse a biológiai károsítók elleni védekezés lehetőségeit!

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

19.A. Mondja el, hogy milyen engedélyek szükségesek műtárgyak fotózásra, restaurálásra, műtárgymásolásra való előkészítéséhez! Milyen etikai szabályai vannak a műtárgymásolásnak? Sorolja fel műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatait, az adminisztráció eszközeit!

19.B. Beszéljen a raktárak/kiállítások klimatizációjának, hőmérsékletének és páratartalmának, illetve fényviszonyainak szabályozási módszereiről! Milyen eszközökkel ellenőrizhetők a klimatikus értékek?

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

20.A. Sorolja fel a kiállítások típusait! Ismertesse, hogy milyen lépései vannak egy kiállítás megvalósulásának! Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kiállított tárgyakat?

20.B. Mutassa be a múzeumi vagyonvédelem személyi és technikai lehetőségeit! Milyen tűzvédelmi eszközöket és módszereket ismer? Soroljon fel példákat a munka- és balesetvédelem témaköréből!

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Sorolja fel a modern múzeum öt alapvető feladatát és mutassa be azokat! Mivel foglalkozik a muzeológia?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A modern múzeum öt alapvető feladata: gyűjtés, nyilvántartás, megőrzés, műtárgyvédelem, tudományos feldolgozás, bemutatás.
- A magas szintű szakismereten alapuló, tudatos, tervszerű gyűjtés.
- A nyilvántartás célja, feladata: a közgyűjteménybe bekerült emlékek nyilvántartásba vétele, kereshetősége, tárolása, feldolgozásának segítése.
- A műtárgyvédelem: mindazon tevékenységek összessége, melyek a kulturális örökség tárgyi emlékeinek sérülésmentes megőrzésére irányulnak (aktív és passzív konzerválás).
- A múzeum bemutató és kultúraközvetítő szerepe: kiállítások, tárlatvezetés, ízlésformálás, iskolai oktatáshoz kapcsolódó foglalkozások, iskolán kívüli foglalkozások, a szabadidő hasznos eltöltése, népszerű-tudományos publikációk.
- Tudományos feldolgozás: tudományos publikációk, a forrásérték megőrzése: a múzeumi adattárak, szakkönyvtárak.
- A muzeológia olyan tudományos kutatás, melynek tárgya a múzeum és annak funkciói. Konkrét kifejeződését olyan tárgyakban találja meg, amelyeket egy meghatározott társadalmi valóság tanúságaiként választanak ki, őriznek meg, kutatnak és közvetítenek a tudomány és a múzeum látogatói számára.

1.B. Határozza meg a passzív és aktív konzerválás, valamint a restaurálás fogalmát!

Mutassa be a restaurálás általános etikai elveit és szabályait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Passzív konzerválás: intézkedések együttese, a kulturális örökség védelme, a károsodások megelőzése, műtárgykörnyezet.
- Aktív konzerválás: közvetlen beavatkozás a műtárgy anyagaiba, az aktív károsodási folyamat megszüntetése (pl. fertőtlenítés) további károsodás, romlás megelőzése (szilárdítás).
- Restaurálás: közvetlen beavatkozás, a műtárgy értelmezését segítő, esztétikai, történeti és fizikai egység (pl. tisztítás, kiegészítés).
- Restaurálás etika főbb szabályai: visszafordíthatóság (reverzibilitás), minimális beavatkozás. A szakszerű, lelkiismeretes munkát a műtárgy értéke nem befolyásolja.

2.A. Mondja el a múzeumok egyetemes kialakulásának történetét a reneszánsz korról bezárólag! Mutassa be a műgyűjtés korai formáit és soroljon fel rá példákat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A teaurálás, értékfelhalmozás: a korai gyűjtemények formái (kincsházak, uralkodói udvarok).
- Műgyűjtemények az ókorban: Egyiptomban, Babilonban, Asszíriában.
- Az antik görög kultúra legnagyobb műgyűjteményei: Athén: Propüleia (festménygyűjtemény, kincstár), Alexandria: Museion.
- Római kultúra, a hellénizmus a római templomokban (görög alkotások másolatai).
- Középkor: Bizánc, a keresztény kultúra kialakulása.
- A világi kultúra és a reneszánsz kialakulása. A humanizmus.
- A reneszánsz korának „ösmúzeumai”, Genova, Firenze, Modena, Mantova, Milánó, Róma (Neopletónikus Akadémia, Capitoleumi Múzeum), a mecénatúra, a pápai udvar reneszánsz átformálása, a műgyűjtés új útjai.

2.B. Milyen típusú bőr alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a bőr felépítését és jellemző tulajdonságait! Mutassa be a bőr alapú műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Kulcsszavak fogalmak:

- Bőr műtárgyak: viselettel, lakhellyel, közlekedéssel, vadászattal, hadviseléssel, művelődéssel, szabadidővel, rituális étellel kapcsolatos tárgyak, tárolók.
- Bőr felépítése: fehérje, rostos szerkezet, vízben nem oldódik, de duzzad, magas hőmérsékleten zsugorodik.
- Károsodás: szennyeződés, deformálódás, kopás, szakadás, rovarkárosítás. Magas páratartalom, nedvességtartalom következtében penészek, baktériumok megtelepedése, kémiai lebomlás, elszíneződés, bőr gyengülése. Oxidáló anyagok, elektromágneses sugárzás, légszennyező gázok hatására kémiai lebomlás, színváltozás, bőr gyengülése. Túlzásirozás következtében zsírkiválás, savasodás, réz alkatrészek korróziója.

3.A. Beszéljen a múzeumok egyetemes kialakulásának történetéről a 16. századtól napjainkig! Milyen hatása volt a reformációnak a gyűjteményekre? Hol jöttek létre az első állami múzeumok? Mi a különbség az amerikai és az európai múzeumok között?

Kulcsszavak, fogalmak:

- 16-17. század: a tudományos rendszerezés és a nyilvánosság igénye, kiemelten Firenze, Bologna, Róma. A reformáció hatása: új típusú, rendszerezett, tudományos (az egyszerű műélvezeten felüli) gyűjtemények.
- 17. század: a modern múzeumok születése, nyilvános közgyűjtemények alapítása (Anglia és Franciaország).
- 18. század: a tényleges múzeumok megjelenése, nyilvános gyűjtemények alapítása. XV. Lajos gyűjteménye (Jardin du Roi) a Luxemburg-kertben. Az első állami múzeumok: London British Museum 1753., Párizs Musée Napoléon (Louvre) 1803.
- Minőségi ugrás: a francia forradalom után létrejönnek a tudományágakra szakosodott állami múzeumok (képzőművészeti, természettudományi, technikai, történelmi).
- 19. század: nagy állami (nemzeti) múzeumok megalakítása és a kulturális emlékek birtokbavételének koncepciója, törekvés a világ kultúrájának egyetemes bemutatására. A gyarmatvilág kulturális kincseinek megszerzése, napjainkig kiható etikai viták.
- Az első amerikai múzeumok (Washington: 1865., New York: 1869. – Metropolitan Museum of Art), különbség az amerikai és az európai múzeumok működése között: az amerikai múzeumok többsége polgári vagy alapítványi múzeum, nem csupán a tudomány és a művészet templomai, hanem népszerűsítő és szórakoztató intézmények is. Európában napjainkban hasonló törekvések: változatos közművelődési formák, különböző múzeumi szolgáltatások.
- A 20. század második felére jellemző múzeumok: a skanzen jellegű néprajzi múzeumok (első: 1895. Stockholm), a nagy közművelődést szolgáló nyugat-európai kulturális központok (Pompidou Központ – Párizs) és a kelet-európai szovjet modell.

C

3.B. Mutassa be a bőr alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a bőrtárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fertőtlenítés: tömeges fertőtlenítés (nagy mennyiségű fertőzött tárgy esetén): penészek, baktériumok – gázosítás, rovarok – gázosítás vagy fagyasztás. Egyedi fertőtlenítés (kis számú fertőzött tárgy esetén): penészek: kiszáritás, 70%-os alkohol, fungicid illóolajok a légtérbe, baktériumok – kiszáritás, fertőtlenítőszer (pl. Preventol) oldata, baktericid illóolajok a légtérben, rovarok – fagyasztás.
- Tisztítás, anyagok, eszközök: mechanikai (porszívózás, ecsetelés, rádirozás), oldószeres (tamponálással vagy pakolás formájában), emulziós tisztítás a felületen (víz, felületaktív anyag és szerves oldószer). Fém alkatrészek tisztítása esetén a bőr védelme izolálással.
- Konzerválás, anyagok, eszközök: Deformált tárgyak újraformálása – lágyítás ultrahangos párástóval, telített sóoldatokkal vagy féligáteresztő membránokkal (gyakran kell ellenőrizni a műtárgy állapotát), majd formára igazítás, lassú szárítás. Szakadások, hiányok javítása.

4.A. Beszéljen a magyarországi múzeumok kialakulásának történetéről a kezdetektől napjainkig! Mikor alakult ki a mai múzeumi szervezet alapja? Milyen hatással volt a szovjet típusú átszervezés a múzeumokra?

Kulcsszavak fogalmak:

- A 12-14. század: egyházi és királyi kincstárak és tárházak létrejötte.
- Mátyás reneszánsz udvara, 16-18. századi főúri családi kincstárak és gyűjtemények.
- 1802., a Nemzeti Múzeum alapítása (Széchenyi Ferenc magángyűjteményéből).
- A 19. század végén kialakul a mai múzeumi szervezet alapja és egyházi múzeumok, a központi irányítás.
- Az 1920-30-as években megjelennek az első múzeumi jogszabályok. (Pl. az 1929. évi, amely külön rendelkezett a közgyűjteményekről és azok állami felügyeletéről.)
- 1949 után szovjet típusú átszervezés: múzeumok államosítása, amely ideológiai és politikai torzulásai ellenére működőképes intézményhálózatot hozott létre. Megyei múzeumi szervezetek létrejötte, a közművelődés előtérbe kerülése.
- 1963-tól központi szakmai irányítás alatt álló közgyűjteményi hálózat.
- A rendszerváltás hatása a múzeumügyre.

4.B. Milyen típusú fából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a fa makroszkópikus felépítését, jellemző tulajdonságait és károsodásait! Mutassa be a fából készült műtárgyak károsodásainak típusait és azok megjelenési formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fából készült műtárgyak: „száraz” vagy „vizes vagy vízzel telített”, bevonat nélküli, átlátszó bevonattal rendelkező vagy festett.
- A fa makroszkópikus felépítése, tulajdonságai: anatómiai irányok, makroszkópikus részek, higroszkóposság, anizotrópia.
- Károsodása: hibás anyagválasztásra, technológiára, szerkezeti megoldásra, tárolásra visszavezethető károsodások. Kollapszus, biológiai eredetű kár, szilárdságcsökkenés, repedés, vetemedés, fotooxidáció, szakszerűtlen/hibás beavatkozások nyomai.

5.A. Mutassa be a mai magyar muzeális intézmények szakmai besorolását gyűjtőkörük és gyűjtőterületük szerint! Mi a különbség a múzeum és a kiállítóhely között? Milyen típusú közérdekű muzeális kiállítóhelyeket ismer?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A muzeális intézmények szakmai besorolása: országos múzeum, országos szakmúzeum, megyei hatókörű városi múzeum, területi múzeum, tematikus múzeum, közérdekű muzeális gyűjtemény és kiállítóhely.
- A gyűjtőkör (mit?) és a gyűjtőterület (honnan?) meghatározása.
- A múzeumok gyűjtőköre: régészeti, történeti, néprajzi, numizmatikai, képzőművészeti, iparművészeti, irodalmi, műszaki, természettudományi.
- Közérdekű muzeális gyűjtemények: helytörténeti, intézménytörténeti, személyhez kötődő gyűjtemények, tematikus szakgyűjtemények, vallási és egyháztörténeti gyűjtemények.
- Múzeum: infrastruktúrával rendelkezik, gyűjteménye folyamatosan gyarapszik (gyűjtőkör!), kutatószolgálati rendszer, nyitvatartási idő hossza, beosztása.
- Kiállítóhely: egy azonos, nem gyarapodó gyűjtemény.
- Közérdekű muzeális kiállítóhelyek: emlékház, emlékpark, régészeti park, kastély, tájház, galéria.

5.B. Mutassa be a fából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a fatárgyak fertőtlenítésének? Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Konzerválás: a műtárgyak sérüléseinek felismerése, mértékének felmérése. Konzultáció a beavatkozások szükségességéről és mértékéről.
- Fertőtlenítés: preventív, szanáló. Fizikai, kémiai és biológiai megoldások. Biztonsági előírások.
- Tisztítás, konzerválás: mechanikus, „száraz” (ecset, radír, porszívó) és „nedves” (desztillált vízzel, felületaktív anyaggal, oldószerral) tisztítás. A víz és az egyéb oldószerek tulajdonságai, valamint azok hatásai a poláros faanyagra. Szilárdításra használható anyagok és azok tulajdonságai. Felvált felületek rögzítésének menete és a különböző ragasztóanyagok tulajdonságai.

6.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Parthenon (Athén), jáki templom, Notre-Dame (Párizs)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Parthenon (Athén)** - Ókori görög/antik görög építészet. A görög építészetre jellemző alaprajzi felépítés: szentély (naosz), oszloprend (lépcső, oszlop, oszlopfő, koronapárkányzat-fríz, timpanon): dór, jón, korinthoszi.
- **Jáki templom** - Romanika/román kor, 12. sz.-i német romanika hatása, normann és az itáliai lombard hatásokkal. Jellegzetességei: két nyugati torony, nyugati bélletes kapuzat, apostol galéria, keskeny, páros ablakok. Vastag falak, sötét belső tér, kisméretű ablakok, három hajós, a főhajót a mellékhajóktól pillérekötegek választják el.
- **Notre-Dame (Párizs)** - Gótika/gótikus. Jellegzetességei: tornyok, északi és déli bélletes kapuzatok, rózsablak, kőrác, támpillér, fiatorony, csúcsíves ablak. Alaprajzi elemei a román kori kötött rendszert követik, főhajó, mellékhajók, kereszthajó, négyzet, szentély, szentélykörüljáró, kápolnakoszorú, csúcsíves boltozás, színes üvegablakok.

6.B. Sorolja fel a főbb műtárgyalkotó fémeket, és néhány ötvözetet! Ismertesse a fémek jellemző tulajdonságait, mondjon rájuk példát a műtárgyalkotó fémek esetében! Mi az erózió és a korrózió? Mutassa be ezek típusait néhány példán keresztül!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Főbb műtárgyalkotó fémek: arany, ezüst, réz, vas, ón, ólom, cink, alumínium és ezek ötvözetei. (Például sárgaréz (réz-cink), bronz (réz-ón), alpakka (réz-cink-nikkel), britannia fém (ón-antimon), stb.)
- Jellemző tulajdonságok: fizikai tulajdonságok: nyújthatóság, alakíthatóság (például az arany, ezüst, réz jól nyújtható, alakítható), keménység (például az ólom a leglágyabb), önthetőség (például a vörösréz rosszul önthető), hő- és elektromos vezetőképesség (a réz kiválóan vezeti a hőt és az elektromosságot), szín (az arany és a réz kivételével mind ezüstös színű, fémes fényű), sűrűség (aranynak nagy, alumíniumnak kicsi), olvadáspont (ónnak alacsony, vasnak magas), kémiai tulajdonságok: vegyülőképesség (például az arany a legkevésbé vegyülőképes), többnyire savakban oldódnak (kivétel például az ón, ólom, amfoter), reakció más elemekkel (például az oxigénnel: réz-oxid, kénnel: ezüst-szulfid).
- Erózió: fizikai erők hatására kialakult mechanikai károsodás (példák).
- Korrózió: környezet hatására végbemenő kémiai változás. Típusai: kémiai korrózió (például oxidréteg: réz-oxid, szulfidréteg: ezüst-szulfid, stb.), elektrokémiai korrózió (például két fém találkozási pontjánál).

7.A. Az alább felsorolt építészeti emlékek alapján határozza meg, hogy azok mely korstílushoz köthetőek, és általuk ismertesse a korstílusok jellemzőit! Jellemezze az épületek funkcióját, homlokzati és alaprajzi sajátosságait: Palazzo Rucellai (Firenze), San Carlo alle Quattro Fontane (Róma), Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest)!

Kulcsszavak, fogalmak:

- **Palazzo Rucellai** (Firenze, Leon Battista Alberti tervei alapján, 15. sz. közepe), az itáliai reneszánsz városi palota típusa. Háromszintes épület egyforma kváderkövekkel, harmonikus arányok. Az emeleteken az ablakokat dór-jón-korinthoszi faloszlopok (lizenák) keretezik a Colosseum-motívumait idézve.
- **San Carlo alle Quattro Fontane** (Róma, Francesco Borromini tervei alapján, 17. sz. eleje). Kisméretű, barokk stílusú templom, mely óriási hatással lesz Európa építészetére. Homlokzatát konvex és konkáv falfelületek váltakozásával teszi mozgalmassá, amit az emeleteket elválasztó és a koronázó párkány hullámzása is hangsúlyoz.
- **Magyar Nemzeti Múzeum** épülete, (Budapest, Pollack Mihály, 19. sz. eleje), a magyar klasszicizmus kiemelkedő alkotása. A homlokzat timpanonjának szobordíszait Rafael Monti müncheni szobrász készítette. A múzeum fölépcsőházának falait és mennyezetét 1875 óta Lotz Károly és Than Mór allegorikus freskói díszítik.

7.B. Mutassa be a fémből készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz leggyakrabban felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fémből készült műtárgyak konzerválásának menete: dokumentálás, állapotfelmérés, anyagvizsgálat, tisztítás, szilárdítás, korróziós termékek eltávolítása, kloridmentesítés, ragasztás, kiegészítés, passziválás, védőbevonat (mindezek sorrendje változhat).
- Tisztítási, konzerválási módszerek: mechanikus tisztítás (kézi és gépi eszközök, csiszolók, ultrahangos tisztítók, szemcseszórás), mikroszkóp alkalmazása, oldószeres tisztítás, kémiai tisztítás (savas tisztítás, lúgos tisztítás, inhibitor, komplexképző, ioncserélő - ezek pontos hatásmechanizmusa nem kell), elektrokémiai tisztítás (külső áramforrás nélküli, külső áramforrással történő), kloridmentesítés (kloridpróba, pára kamra próba), szilárdítás, passziválás, védőbevonatok.
- Konzerváláshoz leggyakrabban használt anyagok és eszközök: kloridmentesítés vas és réz tárgyaknál (helyi kezelés, oldatba merítés, kloridok oldása vagy blokkolása - itt csak az elvek kellenek, pontos anyagok nem), szilárdítás, átitatás, vákuumkamra, passziválás (vasnál: csersav, foszforsav), oldószeres metakrilátok, viasz, szilikon, korrózióvédő bevonatok és festékrendszerek.

C

8.A. Tanulmányai alapján párosítsa az 1. számú melléklet szerint az abc-be rendezett festőművészek nevét a felsorolt művészettörténeti szakkifejezésekkel! Tegye őket időrendi sorrendbe!

Michelangelo da Caravaggio	barokk festészet
Eugène Delacroix	bécsi szecesszió festészete
Albrecht Dürer	cinquecento festészete
Giotto di Bondone	gödöllői művésztelep
Francisco Goya	impresszionizmus
Gustav Klimt	itáliai kora barokk festészet
Körösfői-Kriesch Aladár	itáliai reneszánsz
Leonardo da Vinci	itáliai trecento
Mányoki Ádám	klasszicizmus és romantika festészete
Claude Monet	kubizmus
Pablo Picasso	magyarországi barokk festészet
Pontormo	magyar történelmi festészet
Raffaello Santi	manierizmus
Réti István	nagybányai művésztelep
Georges Seurat	német reneszánsz
Székely Bertalan	romantika festészete
Diego Velázquez	pointillizmus

1. számú melléklet: A 8. A. tétel kérdéséhez a festőművészek és művészettörténeti szakkifejezések.

Kulcsszavak, fogalmak: (a feladat megoldása)

Giotto di Bondone - **itáliai trecento**

Leonardo **da Vinci** - **itáliai reneszánsz**

Albrecht **Dürer** - **német reneszánsz**

Raffaello Santi - **cinquecento festészete**

Pontormo - **manierizmus**

Michelangelo da **Caravaggio** - **itáliai kora barokk festészet**

Diego **Velázquez** - **barokk festészet**

Mányoki Ádám - **magyarországi barokk festészet**

Francisco **Goya** - **klasszicizmus és romantika festészete**

Eugéne **Delacroix** - **romantika festészete**

Székely Bertalan - **magyar történelmi festészet**

Claude **Monet** - **impresszionizmus**

Georges **Seurat** - **pointillizmus**

Gustav **Klimt** - **bécsi szecesszió festészete**

Réti István - **nagybányai művésztelep**

Körösői-Kriesch Aladár - **gödöllői művésztelep**

Pablo **Picasso** – **kubizmus**

Beszéljen Rembrandt van Rijn: Dr. Tulp anatómiája (1632) című festménye alapján a holland polgári festészetről, annak jellemző új műfajairól!

- **holland polgári festészet:** polgári megrendelések, portré, csoportportré, tájkép, csendélet, életkép, interiőr

8.B. Milyen típusú kerámiából készült műtárgyakat ismer? Ismertesse a kerámia alapanyagának felépítését, típusait, jellemző díszítéstechnikáit, tulajdonságait! Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak készítése technikai hibáit és károsodásainak megjelenési formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

Kerámia műtárgyak csoportosítása:

- Régészeti és történeti korszakok szerint: régészeti tárgyak: neolitikum, bronzkor, vaskor, (kerámiatárgyaikból egy-egy példa rövid bemutatással), római kori, Árpád-kori és középkori - reneszánsz, török kor, habán (kerámiatárgyaik közül egy választott típus rövid ismertetése).
- Készítéstechnika szerint: szabadkézi felrakásos technikák (kézi és gyors korongolás közötti különbség ismertetése), egyéb formázási eljárások (prézelés, öntés), díszítő eljárások (plasztikus, applikált, bekarcolt, áttört, festett, mázazott), égetési eljárások (szabadtüzi, földbe ástott kemencés, rostélyos és épített kemencés).
- Kerámia alapanyaga és a segédanyagok szerkezete: alapanyagok típusai, agyagásvány szerkezete, típusai, tulajdonságai, mázak alapanyagai, mázak színezőanyagai, porozitás fogalma, a szerkezetből adódó tulajdonságok, károsodási formák, szennyeződések formái, megjelenés.
- Készítéstechnikai hibák: deformálódás, repedés (készítésből eredő, szárítás vagy égetés hatására végbemenő hibák, melyek a restaurálás során nem javítandók), alulégetés (a kerámia cseréppé válása nem alakul ki, szerkezete gyenge, mállékony, amely a legtöbb esetben konzerválást igényel).
- Károsodási formák: fizikai roncsolódás, törések (a talaj szerkezeti változásainak hatására vagy már a használatból eredő károsodások) karbonátos lerakódások (a talajvízben oldható sóinak kristályosodási folyamata a tárgy felületén), szerkezeti átalakulások (a klimatikus viszonyok, a nedvesség és a vízben oldott sók kémiai hatásai következtében végbemenő károsodások).

C

9.A. Az alább felsorolt szobrászati emlékek alapján jellemezze az egyes korstílusokra jellemző szobrászati ábrázolási módokat!

- a) **görög archaikus szobrászat: korék és kurosok**
- b) **görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó**
- c) **görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport**
- d) **késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra**
- e) **román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor**
- f) **reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta**
- g) **barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne**
- e) **Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.**

Kulcsszavak, fogalmak:

- a) **görög archaikus szobrászat: korék és kurosok** - frontális, erőteljes szimmetria, statikusság
- b) **görög klasszikus szobrászat: Polükleitosz: Lándzsavívó** - arányok, kontraszt
- c) **görög hellenisztikus szobrászat: Laokoón-csoport** - mozgalmasság, érzelmek ábrázolása, nem azonos méretek
- d) **késő római szobrászat: Marcus Aurelius lovas szobra** - gondolkodó, filozofikus uralkodó ábrázolása, tömegek kiegyensúlyozottsága, a vízszintesek és függőlegesek egyensúlya
- e) **román kori épületplasztika: Bambergi lovas szobor** - épülethez kötött, nyugodt, statikus
- f) **reneszánsz: Michelangelo Buonarroti: Piéta** - ellentétek sora, élő – halott, Krisztus mezítelen - Mária ruhája nagy redőkben omlik alá, vízszintes férfi - függőleges női alak, érzelemábrázolás
- g) **barokk szobrászat: Bernini: Apollo és Daphne** - körbejárható, azt a pillanatot ábrázolja, amikor Daphne babérfává változik az őt üldöző Apollo elől rejtőzködve
- e) **Constantin Brancusi: Alvó múzsa I-II.** - a nyers kötömb és a belőle kibontakozó puha formákkal megmintázott arc kettősége foglalkoztatta, később lehántolt róla minden fölöslegesnek érzett részletet, cseppszerű, sima, vízmosta kövekre emlékeztető forma maradt

C

9.B. Mutassa be a kerámiából készült műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Kerámiatárgyak konzerválásához használt anyagokkal szemben támasztott követelmények: visszafordíthatóság, öregedésállóság, adhézió-kohézió fogalma.
- A régészeti kerámia-leletanyag konzerválásának menete: dokumentálás, állapotfelmérés, anyagvizsgálat, tisztítás, szilárdítás, szerkezeti megerősítés, átitatás, ragasztás.
- Az ásatásból előkerült leletanyag kezelése: a helyszíni mosás fontossága, módszere, a feltárási állapot megőrzésével kapcsolatos elvárások (nedvességtartalom megőrzése, vízálló cédulás feliratozás készítése, a kiszáradt kerámia karbonátos lerakódásainak kialakulása).
- Kerámiatárgyak tisztításának módszerei, a tisztítási folyamatok dokumentálásának szerepe, a tisztítási sor ismertetése (mechanikus, mosószeres, oldószeres, kémiai tisztítószerek fogalma).
- A konzerválás anyagai: régészeti kerámiatárgyak esetében ragasztáshoz PVB, ennek ismertetése, alkoholos oldata, átitatáshoz, megerősítéshez PVB oldata, Paraloid B72 ismertetése, oldata.

10.A.

a) **Mit jelent a murális technika, hol alkalmazzák, milyen művészeti ághoz sorolható? Milyen murális technikákat ismer? Milyen technikával készültek az alábbi emlékek, milyen művészeti mozgalom keretében?**

1. Theodora császárnő és kísérete, Ravenna

2. Michelangelo Buonarotti: Sixtusi kápolna, Róma

3. Késmárki templom harangtornya

4. Nagy Sándor: Kádár Kata, Júlia szép leány, Budai Ilona, Szép Salamon Sára ballada ciklusa (Marosvásárhely, Kultúrpalota).

b) **Mit nevezünk kódexnek, hogyan készültek? Melyik korhoz és melyik uralkodó nevéhez köthető a magyarországi művészet legjelentősebb kéziratos könyvtára? Mik voltak a Corvinák?**

c) **Mely korstílushoz köthető a Szent László fejereklje, mire szolgáltak az ilyen típusú alkotások? Milyen technikával készült az alkotás mellkasi része? Soroljon fel jelentős reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékeket!**

Kulcsszavak, fogalmak:

a) Festett képek, falat díszítő egyéb technikák: mozaik, freskó, secco, sgraffito, stukkó, üvegfestészet, kerámia. Napjainkban az iparművészethez soroljuk.

1. mozaik, 2. freskó, 3. sgraffito, 4. üvegfestmény.

Az iparművészet megújítása, Gesamtkunstwerk, Arts and Crafts.

b) Kódexek, reneszánsz, Hunyadi Mátyás, Corvinák.

c) Gótika, szentek ereklyéinek őrzésére.

Reneszánsz magyar ötvösművészeti emlékek: sodronyzománc,

Mátyás kálvária 1402., Suky kehely 1440.

10.B. Milyen papír alapú tárgytipusokat ismer? Mondja el a különbséget az európai kézi merítésű rongypapírok és a gépi gyártású papírok között (alapanyag, enyvezés módja, készítésből adódó fizikai és optikai tulajdonságok)! Határozza meg a gubacstinta és a 18. századi nyomdafesték főbb összetevőit és tulajdonságait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A papír, mint információhordozó: oklevél, irat, szerződések, összeírások, térkép, tervrajz, fotó, könyv (kéziratos, nyomtatott).
- Művészeti alkotások: egyedi grafikák (tollrajz, festmény, pasztell, rajz), sokszorosított grafikák (fametszet, rézmetszet, rézkarc, litográfia).
- Iparművészeti tárgyak: legyező, kártya, táblajátékok, papírmásé babák és bútorok.
- Néprajzi tárgyak: betlehemek, koronák.
- Európai kézi merítésű rongypapír: alapanyaga len, kender, pamut.
- Rostfeltárás: mechanikai (rongydarabolás) és kémiai (rothasztás, mésztejes áztatás), foszlatás, őrlés, a rostok kevésbé rövidülnek. Lapképzés: merítőszitával kádból merítve, szitanyom látható, vízjel, papírhibák, felhős átnézet. Enyvezés: felületen, állati enyvoldattal.
- Európai gépi gyártású papír: alapanyaga len, kender, pamut, fa, szalma. Rostfeltárás: mechanikai (fa köszörülése), kémiai (lúgos és savas feltárás melegítéssel), őrlés hollandi őrlőben, őrlésfok beállítása. Lapképzés: papírgyártó gép végtelenített mozgó szitáján, szálirány, vízjel, egyenletes átnézet. Enyvezés: anyagában timsós gyanta oldattal, később szintetikus enyvezőanyaggal.
- Gubacstinta: vas-szulfát és csersav tartalmú növényi anyagok, vizes oldat, kötőanyaga mézga.
- Nyomdafesték: korom, lenolaj, gyanta, olajos paszta, nem vízdoldható.

C

11.A. Mit jelent a múzeumi könyvtár fogalma? Határozza meg a múzeumi könyvtári gyűjtemények feladatát és szerepét! Kik jogosultak a múzeumi könyvtárak használatára? Milyen szolgáltatásokat nyújt a könyvtári állomány?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A könyvtári gyűjtemények: (múzeumi segédgyűjtemények) feladata a tudományos munka segítése (nyilvántartó és feldolgozó tevékenység, címléírás, katalógus, kiállítás).
- A könyvtár használatára jogosultak: múzeumok munkatársai, kutatók, oktatók, közművelődési szakemberek (beiratkozás, látogatókönyv vezetése).
- A múzeumi könyvtár forgalmazása és szolgáltatásai: tájékoztatás, tanácsadás, olvasószolgálat, helyi kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés, digitális könyvtár (Internet), szak-, személyi és helyi bibliográfiák.

11.B. Beszéljen a papírtárgyak főbb károsodási formáiról és azok okairól! Mit kell tenni egy beázás során frissen megpenészedett papírdokumentummal? Mit értünk a papír fizikai és kémiai stabilizálásán? Mik az utóbbi eljárás kockázatai?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szennyeződés: por, foltok, oka: használat, nem megfelelő tárolás, légszennyezés.
- Mechanikai károsodás: felületi kopások, horzsolások, szakadás, hiány, oka: nem megfelelő használat és tárolás, rovarok, rágcsálók.
- Nedvesség okozta kár: vízfoltok, tinták és színes anyagok levérzése, elkenődése, mikroorganizmusok megtelepedése és élettevékenysége (színes foltok, a papír vattaszerű meggyengülése), oka: túlzottan magas páratartalmú térben tárolása, emberi gondatlanság, „balesetek”.
- Kémiai károsodás: savas és oxidációs lebomlás (a papír sárgulása, barnulása, törékenysége), mechanikai szilárdság csökkenése, oka: belső ok, a gyártáskor bevitt savas anyagok (facsiszolat, savas enyvező anyag), savas tinta, külső ok: savas légszennyező anyagok, erős megvilágítás.

- Megpenészedett dokumentumokkal teendő: elkülönítés, kiszárítás (szobahőmérsékleten, jól szellőző helyen), a száraz felületről a penésztelepek eltávolítása mechanikailag (letörléssel) védőöltözetben, (légzésvédő maszk, gumikesztyű, köpeny), lehetőleg elszívó fülke alatt vagy a szabadban, raktár fertőtlenítése, tisztítása után a megtisztított tárgyak visszahelyezése.
- Fizikai stabilizálás: a papírtárgy alátámasztása, szakadások megragasztása (japánpapírral és metil-cellulózzal), a hiányok kiegészítése.
- Kémiai stabilizálás: a papírban lévő lebomlási termékek és savak eltávolítása, illetve semlegesítése, valamint a későbbi savasodás elleni védelem biztosítása. Négy lépése: savtalanítás, semlegesítés, öblítés, pufferolás. Kockázata: mivel a kezelés általában vizes közegben történik, színes anyagok oldódhatnak, kenődhetnek vagy a színük megváltozhat, a gyenge megtartású papír fizikailag sérülhet.

12.A. Határozza meg a múzeumi adattárak feladatát és típusait és ezek gyűjteményeit! Sorolja fel az adattárak nyilvántartási formáit! Képezzen adattári számot!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az adattár: múzeumi segédgyűjtemény, a múzeumokban őrzött műtárgyakhoz kapcsolódó információk gyűjtőhelye, feladata segítséget nyújtani a szakanyag tudományos feldolgozásának értelmezéshez, a gyűjtés során keletkező és a tárgyhoz kötődő adatok megőrzéséhez.
- Az adattárak típusai: régészeti, történeti, néprajzi adattár, természettudományi, fotógyűjteményi, rajztár, hangtár, térképtár, kéziratár.
- Nyilvántartási formák: adattári leltárkönyv, adattári fénykép-leltárkönyv, leltárkönyvek leltárkönyve, letéti tárgyak naplója, kölcsönzési napló, védetté nyilvánított tárgyak naplója, mutatócédulák.
- Adattári szám képzése: RAD, TAD, NAD 12-2013. A betű az adattár típusát, az első számcsoport a bejegyzés sorszámát, a második a bejegyzés évét jelöli (a sorszám az évek változásától függetlenül folyamatosan növekszik).

12.B. Milyen típusú textil alapú műtárgyakat ismer? Ismertesse a textil felépítését, jellemző tulajdonságait! Mutassa be a textil alapú műtárgyak károsodásainak főbb típusait és azok megjelenési formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Textil műtárgyak: kárpitok, csipkék, szövött és csomózott szőnyegek, hímzések, horgolások, kötések, nyomott és batikolt szövetek.
- A pamut felépítése és jellemző tulajdonságai: cellulóz alapú magszál, krémfehér. Erős, rugalmatlan, jó nedvszívó. Vízre és savakra érzékeny, lúgokkal szemben ellenálló.
- A len felépítése és jellemző tulajdonságai: cellulóz alapú háncsrost, selymes fényű, ezüstös. Erős, rugalmas, nagy szakítószilárdsággal bír.
- A gyapjú felépítése és jellemző tulajdonságai: fehérje alapú szőr, fehér, fényes. Erős, rugalmas, hajlékony, jó nedvszívó. Lúgokra érzékeny, savakkal szemben ellenálló, nemezeshető.
- A selyem felépítése és jellemző tulajdonságai: fehérje alapú mirigyváladék, fehér, fényes. Erős, rugalmatlan, hajlékony. Lúgokra érzékeny, savakkal szemben ellenálló.
- Károsodás: szennyeződés, deformálódás, kopás, szakadás, fakulás, rovarkárosodás (lyukak), magas páratartalom következtében penészes, baktériumok megtelepedése (fehér foltok).

13.A. Sorolja fel a múzeumok törzsgyűjteményére vonatkozó alapleltárak fajtáit! Ki vezethet múzeumi nyilvántartást? Sorolja fel a nyilvántartás eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alapleltárfajták: gyarapodási napló, szak- és egyéb leltárkönyvek, szekrénykataszter, duplumnapló.
- Nyilvántartást csak felsőfokú, szakirányú végzettséggel rendelkező muzeológus, (könyvtáros vagy restaurátor) vezethet.
- A nyilvántartás eszközei: gyarapodási napló, törzsgyűjteményi leltárak, adattári és szakkönyvtári leltárak, restaurálási napló, mozgatási napló, saját előállítású anyagok naplója, kiállított tárgyak naplója.
- A nyilvántartás szabályai: a 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendeletben.

13.B. Mutassa be a textil alapú műtárgyak konzerválásának menetét! Milyen lehetőségei vannak a textiltárgyak fertőtlenítésének? Milyen fontosabb tisztítási, konzerválási módszereket ismer? Milyen feladatokat kell elvégezni egy textil tisztítása előtt? Sorolja fel a konzerváláshoz felhasznált anyagokat és eszközöket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fertőtlenítés: rovarfertőzőeskor fagyasztás, penészek, baktériumok ellen fungicid illóolajok a légtérben, ill. a tárgy mellett.
- Tisztítás előtt elvégzendő feladatok: anyag- és készítéstechnikai vizsgálatok, méretvétel, fotózás, kárfelmérés, pH mérés, színlevézési próba, tisztítási próba, a tisztítószer kiválasztása.
- Tisztítás: száraztisztítás mikroporszívóval, porszívóval. Vizes tisztítás (felületaktív anyag használatával), áztatva, kádban vagy sík felületen permetezve, esetleg szitán. Helyi oldószeres tisztítás tamponálva. Formára igazítás polietilénnel bevont polisztirol hab lapon rovartüvel, üvegen lesúlyozva, térformák vázon.
- Varrókonzerválás: alátámasztás (előöltés, átfogó öltés), széleldolgozás, beszövés, hurkolás.

14.A. Mutassa be a múzeumba került új szerzeményezésű műtárgyak nyilvántartásának első lépését! Milyen naplóba, milyen adatokat kell bejegyezni? Képezzen gyarapodási számot! Ismertesse a leírókarton és a mutatókarton jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumba került új szerzeményezésű, egyedileg kezelhető muzeális anyagok elsődleges nyilvántartási formája: a gyarapodási napló, melybe minden tárgynak szerepelnie kell, az azonosításhoz szükséges adatokkal.
- Gyarapodási szám képzése: GYsz. 1/2013 (az első számcsoport a bekerülés sorszámát, a második a bejegyzés évét jelöli, a sorszám az évek változásától függetlenül folyamatosan növekszik).
- Leírókarton: a szakleltárkönyvekben önálló sorszámmal rendelkező kulturális javakról készített adatokat, észrevételeket és képi ábrázolást tartalmazó irat.
- Mutatókarton: dokumentum és adattári gyűjtemények darabjairól/tételeiről készült, a visszakereshetőséget és a tájékozódást megkönnyítő tudományos segédeszköz.

14.B. Milyen jellemző tárgyi anyagtípusok fordulhatnak elő egy ásatás során? Sorolja fel a különböző leletekkel kapcsolatos teendőket a restaurátor műhelybe kerülésig! Milyen eszközökre és csomagolóanyagokra van szükség a szállításhoz?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Ásatás során előforduló anyagtípusok: bőr, csont, fa, fém, üveg, kerámia, textil.
- Teendők a restaurátor műhelybe kerülésig: a lelet felvételekor a forma rögzítése, ha szükséges, földlabdával együtt kiemelés. Szerves anyagok esetében feltáráskor a lelőhelyen kialakult klímaviszonyok megtartása a kezelés megkezdéséig. (Hűvös, fénytől elzárt helyen tárolás, szállítás. A magas hőmérséklet és a száraz körülmények közül előkerülő leletek esetében a nedvesség kizárása.) Dokumentáció: digitális képek, rajzok, leírások a leletről, a környezetével (!) együtt.
- Eszközök, csomagolóanyagok: izoláló anyag az „in situ” kiemeléshez, rotalemez, polietilén fólia, doboz, hűtőláda.

C

15.A. Mutassa be a már előzetes nyilvántartásba került tárgye gyűttes adatainak bejegyzésére szolgáló nyilvántartási okmány általános adatait! Képezzen leltári számot! Sorolja fel a szakleltárkönyvek típusait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A leltárkönyvek általános adatai: intézmény neve, szervezeti egység/gyűjtemény, leltári szám, megnevezés, darabszám, leírás, kor, keletkezés/készítés helye, készítő/alkotó, használati hely, a használat ideje, anyagfajta, technika, méret, állapot, lelőhely/gyűjtőhely, a megszerzés módja és ideje, gyűjtő, átadó, adattári szám, leltározó, őrzési hely, képi ábrázolás, szakirodalom, restaurátor, státusz.
- Leltári szám képzése: 2002.32.1. Az első számcsoport a leltározás évszámát, a második a tételszámot (minden évben 1-gyel kezdődik és folyamatosan növekszik), a harmadik a sorszámot, a negyedik a tételszám tartozékait jelöli.
- A szakleltárkönyvek típusai: természettudományi, embertani, régészeti, régészeti állatsont, képzőművészeti, iparművészeti, történeti tárgyi és dokumentum (néprajzi, numizmatikai, irodalom- és színháztörténeti tárgyi és dokumentum, műszaki történeti dokumentum), műszaki és technikatörténeti tárgyi, irodalomtörténeti kézirat, tudományos forrásértékű eredeti és művészi fénykép.

15.B. Mondja el a restaurálási dokumentáció készítésének célját! Milyen szempontokat kell figyelembe venni a dokumentáció készítésekor? Mutassa be a dokumentum felépítését és főbb fejezeteit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A dokumentáció készítésének célja: a tárgy bemutatása, állapota és a restaurálás lépéseinek nyomon követése írásban, fényképekkel dokumentálva.
- Jellemzők: pontos, szakszerű, hiteles.
- Szempontok a készítéskor: történeti, készítéstechnikai, konzerválási, restaurálási.
- A dokumentáció főbb fejezetei: bevezetés, tárgyleírás, tárgytörténet, anyag- és készítéstechnikai vizsgálatok eredményei, restaurálási terv, a restaurálás menetének leírása, tárolási és kiállítási javaslat, összefoglalás, irodalomjegyzék.

C

16.A. Mutassa be a szekrénykatasztert! Mit tartalmaz a szekrénykataszteri nyilvántartó lap? Mire használják a duplumnaplót és a letéti naplót?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szekrénykataszter: a muzeális intézmény saját gyűjteményében őrzött muzeológiai szempontból egyedileg nem kezelhető, ill. egyedi értéket külön-külön nem képviselő kulturális javak őrzőhelye.
- A szekrénykataszteri nyilvántartó lap tartalma: intézmény, gyűjtemény, a gyűjteményért felelős muzeológus neve, a tárolás helye, a tárolási egység és tartalma, darab- és tételszám.
- Duplumnapló: muzeális gyűjteményekben már megtalálható példányokkal azonos, azokkal minden tartalmi adatukkal megegyező kulturális javak felsorolását őrző dokumentum.
- Letéti napló: muzeális intézmény őrzésében lévő, de nem saját gyűjteményeihez tartozó letétként kezelt kulturális javak felsorolását őrző dokumentum.

16.B. Sorolja fel a műtárgyraktárak feladatait! Ismertesse a különböző raktártípusokat! Sorolja fel a raktárakban alkalmazott tárolóeszközök és segédanyagok fajtáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A múzeumi raktárak feladatai: gyűjtés, raktározás, (állagmegőrzés), feldolgozás (tudományos nyilvántartás és kutatás) és közzététel (kultúraközvetítés, publikáció, kiállítás, közművelődés).
- Raktártípusok a gyűjtemény anyagai szerint: szerves (bőr, csont, fa, papír, textil) vagy szervetlen (fém, üveg, kerámia, porcelán, kő). A raktár berendezése szerint: hagyományos/vegyes, tömör/tömb, perforált táblás/függesztett rácsos, konténeres/homogén, raktárkiállítás, tanulmányi raktár, látványraktár. A tudományszakok szerint: természettudományi, régészeti, történeti, képző- és iparművészeti, néprajzi. Légtér szerint: zárt vagy szabadtéri. A tárolás időtartama szerint: ideiglenes fogadó, átmeneti, nyilvántartott anyagok raktára.
- Csomagoló- és tárolóeszközök: műtárgybarát szekrények, polcok, dobozok, ládák, tokok, tékák és mappák, zacskók és tasakok, papírok, textilek, műanyagok.
- Segédeszközök: targoncák, emelők, fémkocsik, létrák, zsámolyok.

C

17.A. Mutassa be a belföldi és a külföldi kölcsönzés menetét, valamint a lebonyolításánál szükséges adminisztrációs feladatokat! Milyen feltételei vannak a kölcsönzési szerződésnek? Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kölcsönadott tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kölcsönzés menete: a műtárgyak kiválasztása, tárgylista készítése, engedély, szerződéskötés, állagvédelem, szállítás, visszavétel.
- Belföldi kölcsönzés: múzeumvezetői engedély, a kölcsönzési szerződés megírása, szükség esetén a szállítási iratok elkészítése.
- Külföldi kölcsönzés: miniszteri engedély, kiviteli engedély (KÖH), kölcsönzési szerződés magyar és idegen nyelven, szállítási okmányok, vám- és biztosítási ügyek.
- A kölcsönzési szerződés feltételei: tételes leltár azonosítási jelzetekkel és a tárgy állapotának rögzítésével (fényképek), műtárgykezelés és védelem módja a kölcsönzés ideje alatt, a kölcsönzés időtartamának meghatározása, kockázat és felelősségvállalás, biztosítás, szállítás, őrzés, költségvállalás, szerzői jogok.
- A kölcsönzött tárgyak kiadásának és visszavételezésének adminisztrációja: kölcsönzési napló, mozgatási napló, restaurálási napló, őrcédulák.

17.B. Milyen tárolóeszközöket, csomagolóanyagokat kell előkészíteni, ha egy vegyes műtárgyakból álló, történeti kiállítás anyagait kell becsomagolni? Ismertesse a csomagolási módokat és a szállítás lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tárolóeszközök: dobozok, ládák, tokok, mappák, zacskók, tasakok műtárgybarát fából, papírból, műanyagból.
- Csomagoló- és rögzítőanyagok, -eszközök: savmentes papír, papírvatta, danubia/köpperszalag, kifőzött, nyers pamutvászon, polisztírol habgolyók, polifoam lap, légbuborékos polietilén fólia, polistírol lap, cérna, rovartű.
- Csomagolási módok: fektetve, hengerelve, kitömve, vázon.
- Szállítás a csomagoláson feltüntetett pozícióban, klimatizált személygépkocsiban, repülőn.

18.A. Beszéljen a szerzeményezés múzeumi formáiról! Sorolja fel a különböző típusú szerzeményezéskor használt dokumentumokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Helyszíni gyűjtés: ásatási/gyűjtési naplók, régészeti ásatáson előkerülő tárgyak listája, történeti, néprajzi gyűjtésekről összesítő jegyzék, átvételi elismervény, természettudományi gyűjtés előzetes listája, adattári jelentések.
- Vásárlás: átvételi elismervény vagy vásárlásra átvett tárgyak naplója, tárgyvásárlási javaslat vagy jegyzék, lemondó nyilatkozat és szerződés.
- Ajándékozás és hagyaték: nyilatkozat, ajándékozási szerződés, illetve a hagyatéki eljárás szabályai szerinti dokumentumok.
- Cserefeltételek: nyilvántartott anyag leltári törlésének engedélyeztetése, szakmai indokok, jegyzőkönyv, irattározás, adattározás.
- Hivatalos átadás: az átadás dokumentumai, az átadó lemondó nyilatkozata a múzeum javára.

18.B. Sorolja fel a különböző típusú műtárgyak ideális klimatikus/raktározási/kiállítási körülményeit (hőmérséklet, páratartalom, UV/természetes fényviszonyok)! Milyen következményei lehetnek a nem megfelelő hőmérséklet, páratartalom, UV fény-/természetes fényértékeknek? Ismertesse a biológiai károsítók elleni védekezés lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Festett, színezett textil, papír- és bőrtárgyak ideális klimatikus viszonyai: 40-50% RH (relatív páratartalom), 16-20 °C hőmérséklet, megvilágítás: max. 15 000 luxóra/év.
- Fatárgyak ideális klimatikus viszonyai: 50-55% RH, 18-22 °C hőmérséklet, megvilágítás: 150 000 luxóra/év (festett fatárgynak kevesebb).
- Fémek ideális klimatikus viszonyai: 16-20 °C hőmérséklet, max. 30%-os RH, (festetteknél 45-47%), fényre nem érzékenyek (festetteknél 600 000 luxóra/év megvilágítás).
- Kerámiából, üvegből készült műtárgyak ideális klimatikus viszonyai: 16-20 °C hőmérséklet, 40-50%-os RH (jól kiégetett kerámiáknál), fényre nem érzékenyek.
- Biológiai károsítók elleni védelem: félévente gázosítás, hormoncsapdák, molyriasztó szerek a műtárgy közelében, a műtárgyak mozgatással végzett ellenőrzése.

19.A. Mondja el, hogy milyen engedélyek szükségesek műtárgyak fotózásra, restaurálásra, műtárgymásolásra való előkészítéséhez! Milyen etikai szabályai vannak a műtárgymásolásnak? Sorolja fel műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatait, az adminisztráció eszközeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Engedélyek: a készítő személye, a készítés célja, módja, technikája, méretei, a készítés és közlés költségei, a költségvállaló személye, jogi feltételek.
- A műtárgymásolás készítésének etikai szabályai: grafikát, festményt, kerámiát csak az eredetitől eltérő méretben, a múzeum által pecséttel megjelölt vásznon, illetve a gipszöntvényen, a műkőn, a fémen és a galvanoplasztikán, stb. el nem távolítható, másolatra utaló jelzést kell alkalmazni.
- A műtárgymozgatás raktári és műtárgyvédelmi feladatai: a tárgyak előkészítése, állapotfelmérése (zsilipelés, klimatizálás, restaurálás), csomagolása, szállítása, átadás-átvétele (lista szerint), a tárgyak állapotának ellenőrzése (restaurátor bevonása), a tárgy visszahelyezése.
- Adminisztrációs eszközök: mozgatási napló, őrcédula (a leírókartonon a műtárgyvédelmi eljárás adattári számának bejegyzése), a műtárgyszállítás dokumentumai, restaurálási napló, restaurálásra átadott tárgyak naplója, kölcsönadott tárgyak naplója.

19.B. Beszéljen a raktárak/kiállítások klimatizációjának, hőmérsékletének és páratartalmának, illetve fényviszonyainak szabályozási módszereiről! Milyen eszközökkel ellenőrizhetők a klimatikus értékek?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hőmérséklet szabályozása: klimatizáció, központi hűtés/fűtés vagy mobil hűtő/fűtő eszközök, kiállításban klimatizálás a vitrinen belül.
- A páratartalom szabályozása: páraelszívó vagy párásító berendezések (szilikagél, sóoldatok alkalmazása).
- Fény elleni védelem: fényvédő fólia, spaletta vagy függöny az ablakokon, fényvédő fólia vagy sötétítő textil a vitrineken, szakaszos megvilágítás.
- A változások ellenőrzése: hőmérőkkel, kalibrálást igénylő műszerekkel (mechanikus páramérők, digitális kijelzésű elektromos páramérők) és kalibrálást nem igénylő műszerekkel (Assmann-féle pszichrométer), luxmérőkkel, UV mérőkkel, valamint kombinált műszerekkel, adatrögzítős műszerekkel.

C

20.A. Sorolja fel a kiállítások típusait! Ismertesse, hogy milyen lépései vannak egy kiállítás megvalósulásának! Milyen nyilvántartásokban kell (be- és ki-) vezetni a kiállított tárgyakat?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Kiállítás típusok időtartam szerint: állandó (hosszú időre a törzsgyűjteményből), időszakos (rövid időre, alkalmi vagy tematikus), vándor (több helyen, időszakos).
- Kiállítás típusok az installálás módja szerint: függesztett, tablós, tárlós, enteriőr, vegyes, virtuális, szabadtéri.
- Kiállítás típusok tematika szerint: régészeti, történelmi, képzőművészeti, iparművészeti, természettudományi, néprajzi, műszaki.
- A kiállítás megvalósulásának lépései: koncepció, tématerv, forgatókönyv, látványterv, építés, megnyitó, fenntartás (közművelődési munkatársak tevékenysége, nyitva tartás, látogatóbarát programok, tárlatvezetés, felügyelet, ellenőrzés, a kiállítás fotózhatósága, látogatói statisztika), bontás, bontási jegyzőkönyv.
- Nyilvántartási eszközök: kiállítási segéd- és technikai eszközök leltárkönyve, mozgatási napló, kiállítási napló, őrcédula, leírókartonok.

20.B. Mutassa be a múzeumi vagyonvédelem személyi és technikai lehetőségeit! Milyen tűzvédelmi eszközöket és módszereket ismer? Soroljon fel példákat a munka- és balesetvédelem témaköréből!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Személyi vagyonvédelem: gyűjteménykezelő személyzet, teremőr, portaszolgálat, hivatásos őrség.
- Technikai vagyonvédelem: kiállítás nyitása, zárása, bejárások, munkaidőn kívüli benttartózkodás, kulcskezelés, mozgásérzékelők, pontérzékelők, jelzőberendezések, riasztók, térvédelmi érzékelő és megfigyelő rendszerek.
- Tűzvédelem: tűzjelző, tűzoltó készülékek, tűzvédelmi előírások (tűzvédelmi utasítás, táblák, oktatás, megelőző tevékenység, ellenőrzés).
- Munka- és balesetvédelem: személyi védelem (védőeszközök, -felszerelések, balesetveszélyes munkafolyamatok kizárása), a raktár munkavédelmi előírásai az épület, a bútorzat anyaga, magassága, rögzítése és mozgatása témakörében), munkavédelmi szabályzat.

Részsakképesítés: 51 211 03 Műtárgyvédelmi asszisztens

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Összetett tétel általános muzeológia, művészettörténet, műtárgyvédelem, műtárgyak anyagai, károsodása és konzerválása, a múzeumi nyilvántartás alapjai témaköreiből

ÉRTÉKELÉS

Sorszám	Név	Feladat sorszáma	Osztályzat

.....
dátum

.....
alíírás